

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro računa pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-267. — Mesečna naročnina 930 din.

Poročevalec

SEJA PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SZDL

O CENA VOLITEV IN ZNAČAJ PROSLAVE 1. MAJA

BEOGRAD, 4. apr. (Tanjug). Včeraj je bila v Beogradu pod predsedstvom EDVARDA KARDELJA seja predsedstva zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, na kateri je bilo podano poročilo o volitvah v zvezno in republiške skupščine ter so razpravljali o proslavi 1. maja in o predloženem proračunu zveznega odbora za letos.

O preteklih volitvah je poročal sekretar volilne komisije zveznega odbora SZDL Krsto Popivoda. V poročilu, ki je bilo sprejeto, in v razpravi predsedstva zveznega zbora, je bilo ugotovljeno, da spadajo letošnje volitve v političnem pogledu med najpomembnejše volilne manifestacije po vojni. Politična zrelost in večja socialistična zavest sta se manifestirali v močnem odobravanju splošne smeri razvoja naše države v aktivni podpori vsega, kar je treba v naši družbeno-politični izgradnji podpirati, kakor tudi v kritičnem odnosu do vsega, kar objektivno zasluži kritiko in ker je treba spremeniti. Izgradnja novega sistema samoupravljanja, njegovo funkcioniranje in sodelovanje državljanov pri upravljanju so vplivali tudi na odnos volivcev do volitev. Glede na to so rezultati, doseženi pri teh volitvah, izraz ne samo zaupanja v izvoljene poslance, temveč pomenijo predvsem tudi močno podporo vsej notranji politiki naše države in njenim osnovnim — delavskim svetom in komunalnemu sistemu, kakor tudi miroljubni zunanji politiki naše države, politiki aktivne koeksistence in borbe za mir v svetu.

Cepnav volilni rezultati ne morejo izraziti celotnega poteka volilne kampanje, njene dinamike in intenzivnosti, bogastva oblik politične aktivnosti in obilja problemov, ki so bili načeti, so vendar ena izmed najmočnejših ilustracij političnega razpoloženja. Glede udeležbe pri volitvah ni bilo razlike med posameznimi narodnostmi, narodnostni manjšinami ali posameznimi sloji prebivalstva. Izredno velika je bila udeležba volivcev na vasi, zlasti v nekaterih krajih, ki so pri prejšnjih volitvah zastajali v volilnih rezultatih za jugoslovanskim povprečjem. Tako je bila na primer udeležba volivcev pri volitvah v avtonomni pokrajini Vojvodini večja za 6,7 odstotka kakor pri volitvah leta 1952, na Kosovem in v Metohiji pa za 3,3 odstotke. V nekaterih okrajih v Hrvatski, kjer so bili pri volitvah leta 1953 volilni rezultati znatno slabši kakor v drugih okrajih, sedaj te razlike skoraj ni bilo. Rezultat pozitivnega vpliva splošnega političnega razpoloženja državljanov se je pokazal tudi v mnogo večji udeležbi katoliškega klera pri volitvah.

Po veliki udeležbi državljanov na zborih volivcev in drugih političnih sestankih, po udeležbi v razpravljanju in zanimanju za vprašanja, ki so bila v njem načeta, kakor tudi po zanimanju za predlagane kandidate, so se lahko pričakovali tako pozitivni rezultati. Tako je na 45.000 zborih volivcev v zvezi z volitvami v zvezni zbor sodelovalo okoli 4,5 milijona državljanov, na več kot 17.000 zborih volivcev za zbor proizvajalcev pa okoli 1.700.000 proizvajalcev, kar pomeni, da je pri splošnem ljudskem dogovarjanju v predvolilnih pripravah sodelovalo nad 6.000.000 ljudi. V mnogih krajih, zlasti v vaseh, niso zadovoljili prostori, kjer so bila predvolilna zborovanja, da bi sprejeli vse, ki so prihajali, da bi prisostvovali.

V ocenjevanju pozitivne predvolilne aktivnosti in rezultatov volitev samih je predsedstvo izreklo priznanje organizacijam in aktivistom SZDL in Zveze komunistov, ki so bili nosilci predvolilne aktivnosti kakor tudi vsem delovnim ljudem, ki so se v velikem številu angažirali v volilnih pripravah — pri urejanju volilnih imenikov in delu volilnih organov na dan volitev. Zlasti pozitivno je ocenjeno to, da so politične organizacije pri teh volitvah delovale do samih volitev. Posebnega pomena je, da so bile v predvolilne priprave poleg SZDL in Zveze komunistov aktivno vključene tudi druge politične in družbene organizacije — sindikati, ljudska mladina, Zveza ženskih društev ter druge množične in strokovne organizacije.

Za zbor volivcev na vasi je značilno, da so kmetje večkrat

in splošnem mnogo širše in globlje razpravljali o problemu razvoja zadrug in napredka kmetijstva. Razen tega so na teh zborovanih konstruktivno kritizirali ugotovljene pomanjkljivosti v delu ljudskih odborov in drugih organov, zlasti počasnost in površnost administracije pri uveljavljanju predpisov itd.

Posebno veliko zanimanje so volivci pokazali za nameravane ukrepe družbene kontrole, evidence in kontrole cen, razširjenosti funkcij zborov proizvajalcev itd.

Na širšo predvolilno razpravo je v velikem obsegu vplivalo pismo izvršnega komiteja CK ZKJ, ki je naložilo na soglasno odobravanje državljanov. Pri teh volitvah je prišla do močnega izraza vera v nadaljnji pozitivni razvoj naše družbeno-politične izgradnje, v to, da bodo odstranjene slabosti in izpolnjene naloge naših perspektivnih in tekočih družbenih planov. V zvezi s tem se postavlja naloga, da se državni in politični organi usmerijo na probleme, na katere so opozorili volivci, namreč na reševanje raznih problemov v komunalni, podjetjih itd.

Učvrstitev izredno pomembnih rezultatov, ki so se pokazali pri teh volitvah, zahteva tudi določene ukrepe. Doseženi politični rezultati pri teh volitvah se bodo najbolje ohranili in nadalje razvijali na ta način, da se ne bo dopustilo, da bi zapadali v državno-gospodarski praktičnem, niti, da bi se oslabil neposredni stik, ki je bil zlasti pri teh volitvah vzpostavljen med političnimi vodstvi in državljanji.

Ena izmed značilnosti teh volitev je v tem, da so potrdile, da je naš sistem, zasnovan na delavskem in družbenem upravljanju in komunalni ureditvi, močno razvil notranje sile in ustvaril zelo pozitivno politično razpoloženje. Prav tako je treba poudariti tudi to, da so bila v tej predvolilni kampanji državljanom objektivno obrazložena dejstva o uspehih, kakor tudi o objektivnih in subjektivnih razlogih za še nerešena vprašanja ob tolačenju perspektive, kar je pri volitvah našlo polno razumevanje. Volivci so se v največjem številu zavedali, da je naš nadaljnji socialistični razvoj odvisen predvsem od njih samih, od njihovega prizadevanja na delovnem mestu, od odgovornosti državljanov pri delu delavskih svetov, komun in drugih organov družbenega samoupravljanja ter da se morejo samo na ta način najbolje reševati vsa vprašanja, ki zadevajo vsakega delovnega človeka kot pozameznika — dviganje standarda ter graditev boljših in humanejših socialističnih družbenih odnosov.

Politična vodstva na terenu so si pridobila v predvolilnih pripravah veliko politično in praktično izkušnjo, kako sistematično in vsestransko politično delo razvija zanimanje in vzpodbuja najširše množice k reševanju nalog socialistične izgradnje. To naj bi ostala stalna delovna metoda in naj bi služila za nadaljnjo okrepitev organizacij Socialistične zveze.

Predsedstvo je ugotovilo kot zelo koristno to, da so poslanski kandidati nastopali ne samo v svojih volilnih okrajih, temveč tudi v drugih krajih in republikah. Taki nastopi so pripomogli k še večji politični živahnosti, k okrepitevi bratstva in enotnosti naših narodov, medsebojnemu spoznavanju s pogoji in razmerami, kakor tudi z uspehi posameznih krajev in republik. To kaže, da je taka praksa koristna in potrebna ne samo pri takih političnih manifestacijah, kakor so volitve, temveč tudi na sploh.

REDNA TEDENSKA TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Neprepričljivi dokazi zahoda

Predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve je izjavil, da dokazi za zavrnitev sovjetske pobude niso prepričljivi

BEOGRAD, 4. apr. Predstavniki državnega tajništva za zunanje zadeve tovariš Jakša Petrić je danes izjavil naslednje o obisku naše partijske in državne delegacije Poljski: »Z obiskom partijske in državne delegacije Poljski, ki jo bo vodil predsednik republike Tito, bomo vrnil obisk poljskim partijskim in državnim voditeljem, ki so lani s prvim sekretarjem PZDP Gomoukom obiskali Jugoslavijo. Prepričani smo, da bo obisk naše delegacije, ki se ga iskreno veselimo, znatno prispeval k nadaljnjemu razvoju obstoječega in zelo plodnega jugoslovansko-poljskega sodelovanja.«

Na vprašanje dopisnika poljskega časopisa »Tribuna Ludus«, kaj lahko izjavi o odnevu, ki ga je imela v svetu odločitev sovjetske vlade, da enostransko prekine s poskusnimi eksplozijami s termonuklearnim orožjem, je odgovoril:

»Pozitivno reagiranje javnega mnenja v svetu priča, kako je javno mnenje vsega sveta zainteresirano, da se to, za človeštvo tako življenjsko vprašanje reši. Reči moram, da ne smatramo za prepričljivega niti enega dokaza, ki so bili navedeni za negativno oceno oziroma za zavrnitev sovjetske pobude. V primeru, da bi kljub splošnemu razpoloženju posamezne atomske sile še vnaprej zadrževale svoje negativno stališče v tem vprašanju, bi s tem prevzele nase težko odgovornost za nadaljevanje obojevalne tekme in za druge možne posledice. Jugoslavija je prepričana, da bi splošna prekinitev poskusnih eksplozij termonuklearnega orožja odprla pot drugim sporazumom na področju razorožitve in zboljšala mednarodni položaj.«

morebitni protest proti obojevalni Bundeswehra z atomskim orožjem spadal v pristojnost komisije OZN za razorožitev. »Zeleti bi,« je s tem v zvezi izjavil tov. Petrić, »da je zahodnonemška vlada smatrala, da bi to vprašanje spadalo v pristojnost OZN oziroma neposredno odgovornejših vlad tudi tedaj, ko je sprejemala odločbo o obojevalni Bundeswehra z atomskim orožjem.«

Tovariš Petrić je podprl me-

Delegacije in obiski

Beograd. — Predsednik odbora za zunanjo trgovino Hasan Brkić je zaradi bolezni odločil danes odhod na petdnevni obisk v Egipt. Predsednik komiteja za zunanjo trgovino bi moral danes odpotovati v Egipt na povabilo ministra za gospodarstvo in trgovino egiptovske pokrajine ter člana vlade ZAR, dr. Abdel Moneim El Kajsunija.

SZ za mednarodno nadzorstvo

Hruščev je ponovno pozval velesile z jedrskim orožjem, naj ustavijo atomske poskuse — Sovjetska zveza je voljna privoliti tudi v formalno mednarodno nadzorstvo, če mislijo, da je atomske poskuse mogoče prikriti, je dejal Hruščev

BUDIMPEŠTA, 4. apr. (Tanjug). Na Trgu herojev v Budimpešti je bila danes dopolne proslava v navzočnosti članov CK madžarske socialistične delavske stranke, madžarske vlade, sovjetske delegacije, ki jo vodi predsednik ministrskega sveta SZ Hruščev in diplomatskega zbora na Madžarskem. Letos so proslavo dneva osvoboditve Madžarske otvorili z vojaško paradom madžarskih volivcev, nato pa je bil velik miting, na katerem so govorili prvi sekretar CK KP madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar in prvi sekretar KP SZ ter predsednik ministrskega sveta ZSSR Hruščev.

Kadar je odločno zavrnil poskus, da bi na dnevi redne mednarodne konference postavili vprašanje vzhodnoevropskih držav. Ko je poudaril potrebo po obvarovanju miru in zmanjšanju mednarodne napetosti, je Kadar izjavil, da madžarsko ljudstvo enotno in odločno protestira proti obojevalni Zahodne Nemčije z atomskim orožjem. Hkrati je Kadar izjavil, da Madžarska z vsemi miroljubnimi narodi zahteva prekinitev obojevalne tekme, uporabo drugega orožja in likvidiranje vojaških oporišč v tujini.

Na slovesni akademiji ob 13-letnici osvoboditve osvoboditve Madžarske je govoril tudi predsednik madžarske vlade Ferenc Müncich, ki je govoril o doseženih uspehih madžarske družbene in politične izgradnje. Po besedah ministra Müncicha je

madžarsko gospodarstvo že letos sposobno v glavnem nasloniti se na lastne moči. Predsednik ministrskega sveta ZSSR Nikita S. Hruščev je danes pozval velesile, ki imajo je drsko orožje, naj ustavijo vse poskuse, in ponovil predlog Sovjetske zveze, da bi v tem smislu vzpostavili mednarodno nadzorstvo. Če ZDA in Velika Britanija menijo, da ne morejo ravnati po zgledu Sovjetske zveze zaradi pomanjkanja nadzorstva.

»V imenu ljudstva SZ, v imenu sovjetske vlade se obračam na predsednika ZDA Eisenhowerja in premiera Velike Britanije Macmillana — je izjavil Hruščev — in ju poziva, da se ravnata po zgledu Sovjetske zveze in z dejanji dokazeta dobro voljo. To bi osrečilo človeštvo in spomin na tak pleme-

Predstavniki Državnega tajništva za zunanje zadeve je na koncu tiskovne konference demantiral pisanje avstrijskega časopisa »Die Presse«, ki je nedavno objavil, da so jugoslovanska diplomatska predstavništva obvestila turiste, ki potujejo v Jugoslavijo, da se morajo vrniti domov do 8. aprila, ker bodo s 1. majem baje začeli veljati novi predpisi glede vizumov za potovanje v Jugoslavijo. Tovariš Petrić je s tem v zvezi poudaril, da niso predvideni nikakršni novi ukrepi glede izdajanja vizumov tujim turistom oziroma državljanom. M. P.

BURGIBA SPREJEL POSREDOVALCE

Tunis, 4. aprila (AFP). Predsednik Tunisa Habib Burgiba je danes dopolne sprejel Murphya in Beeleya in se z njima začel v razgovoru podrgu uro. Ob tej priložnosti sta diplomata obvestila predsednika Burgibo o razgovorih, ki sta jih nedavno vodila v Parizu in Londonu. Ko je odgovarjal na vprašanja novinarjev, je Murphy po sestanku s tunizijskim predsednikom izjavil, da med današnjimi razgovori ni dal nobenega predloga generalnega sekretarja OZN za rešitev francosko-tunizijskega spora. Prav tako je tudi dejal, da bodo na sestanku

Sklicanje zvezne ljudske skupščine

BEOGRAD, 4. apr. Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical seji novoizvoljene zvezne zbora in zbora proizvajalcev zvezne ljudske skupščine za 17. april ob 10. uri dopoldne.

Na dnevnem redu tega zasedanja bodo verifikacija mandata novizvoljenih poslancev, konstituiranje skupščine, zborov in njihovih organov, namreč izvolitev predsednika, podpredsednika in sekretarjev zvezne ljudske skupščine, kakor tudi predsednikov, podpredsednikov in zapisnikarjev zborov.

Na tem zasedanju zvezne ljudske skupščine bodo izvolili tudi predsednika republike in člana zveznega izvršnega sveta.

najvišjih dosegli določen napredek, ni pa hotel nič podrobnejšega povedati glede stališča Tunizije do ustanovitve nadzorstva na tunizijsko-alžirski meji. Murphy in Beeley sta nato rekla, da se bosta nekaj dni zadržala v Tunisu.

Tunizijski krogi so pesimistični glede možnosti, da bi tunizijska vlada privolila v vzpostavitev kontrole na meji med Alžirijo in Tunizijo. Ti krogi opozarjajo na to, da vzrasla nevturalizacije meje ni mogoče proučiti prej, dokler francoske sile ne bodo zapustile tunizijsko ozemlje.

nit sklep bi živel stoletja. Mi sodimo, da je ustavitve poskusov z atomskim orožjem prvi korak na poti k popolni razorožitvi in ustvarjanju pogojev za mir na svetu, pot, ki drži k miroljubni koeksistenci dveh družbenih sistemov in k njunemu miroljubnemu tekmovanju. Rešitev tega življenjsko važnega vprašanja bi pomagala tudi urediti druge pomembne mednarodne probleme.«

Nadalje je izjavil, da sovjetski narod trdno in zanesljivo stopajo po poti, ki jo je bil začel 20. kongres KP SZ, ki izgradnji komunizma in utrjevanju svetovnega mira. Poslušalce je spomnil, da je SZ že razložila nove konstruktivne predloge, ki pa jih vladajoči krogi na Zahodu niso ugodno sprejeli. Hruščev se je posebno dotaknil reakcije predsednika Eisenhowerja na najnovjši sklep Vrhovnega sovjeta o prekinitvi jedrskih poskusov. Dejaj je, da sicer ne bi bilo presenetljivo, če bi drugi politiki te ukrepe imenovali »propagandni koraki«. Ni pa bilo tega pričakovati od državnika, ki razume pomen teh sklepov. »Če Eisenhower res misli, da gre za propagandni korak — je dejal Hruščev — bi bilo zazeleno, da še on in drugi zahodni državniki sprožijo prav takšno propagando in ustavijo poskuse z jedrskim orožjem.«

Hruščev je tudi zavračal druge zahodne argumente, ki imajo po njegovem mnenju namen zmanjšati pomen sklepa Vrhovnega sovjeta ZSSR. Hruščev je prepričan, da poskusov z atomskim orožjem ni mogoče prikriti. Če pa drugi mislijo, da je atomske poskuse mogoče prikriti, je SZ voljna privoliti tudi v formalno mednarodno nadzorstvo.

Predsednik ministrskega sveta ZSSR Hruščev je govoril tudi slično na slovesni akademiji na čast 13-letnice osvoboditve Madžarske. Ob tej priložnosti je Hruščev izjavil, da je SZ proti vojni, da ne krozi nikomur in da ne priznava vojne kot orožja mednarodne politike.

Ko se je dotaknil konkretnih vprašanj glede konference na najvišji ravni, je Hruščev izjavil, da bi na tej konferenci lahko izmenjali mnenja o metodah za prenehanje hladne vojne. O nemškem problemu je Hruščev ponovil svojo tezo, da lahko ta problem rešijo sami Nemci brez vmešavanja drugih držav, medtem ko tako imenovano vprašanje vzhodnoevropskih držav pomenj izrazito kr-

predlaga kapitalističnim državam tekmovanje — ne v oborožitvi, ampak k dvigu življenjske ravni ljudi, ne v izgradnji vojaških oporišč in raketnih naprav, ampak v izgradnji stanovanj in šol, ne v strahu hladne vojne, ampak v širjenju medsebojno koristnih trgovinskih stikov in zamenjavi kulturnih dobrin.

VERE

Stanje 4. aprila: Naši kraji so pod vplivom področja nizkega zračnega pritiska z jedroma nad zahodno Evropo. Frontalne motnje, ki se zadržujejo nad severnim Jadranom in Alpami, pa povzročajo pri nas oblačno vreme z dežjem. Napoved za soboto: Pretežno oblačno vreme brez bistvenih padavin. Temperature ponoči med 4 in 8, najvišje dneve do 15 stopinj Celzija.

V tovarni Litostroj so včeraj izvolili nov delavski svet. Izmed 112 kandidatov so jih izvolili 75. Do poldnega so v obratih, kjer dela samo po ena izmena, glasovali na 4 voliščih vsi volilni upravičenci že stoo odstotno, na dveh voliščih pa s 95 odstotkom. Na drugih voliščih, kjer delata po dve izmeni, so volitve končale popoldne. Neposredno po izvolitvi centralnega delavskega sveta so se konstituirali tudi delavski sveti posameznih obratov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zboljšanje socialne zaščite

Socialne ustanove ne gre obravnavati kot gospodarske organizacije

S seje Sveta za šolstvo OLO Ljubljana

Včeraj je Svet za šolstvo OLO Ljubljana pod predstvom Humberta Gačnika obravnaval razdelitev okrajnih sredstev za negospodarske investicije v letošnjem letu, ki bodo znašale 70 milijonov din. Ta sredstva so namenjena za večja popravila šolskih stavb, deloma pa tudi za nabavo opreme. Pri obravnavanju kapacitete šolskega prostora je svet sklenil, da je treba proučiti možnosti za asanacijo in ureditev ustreznih kletnih prostorov in posameznih šol, ki naj bi služili za potrebe šolskih kuhinj in za garderobe. Prostorne sobe, ki jih sedaj v šolah uporabljajo za te namene, pa bi lahko primerno preuredili v učilnice. Na ta način bi pridobili še precej nesmotno izkoriščenega šolskega prostora.

Svet je razpravljal tudi o nekaterih konkretnih nalogah glede organizacije novega šolskega omrežja v zvezi s šolsko reformo, o novogradnjah šol na področju mesta Ljubljane ter o razpisu službenih mest. Sprejel je tudi priporočilo šolam, naj uredijo zelene površine, ki bodo lahko v dobrih meri služile za potrebe telesne vzgoje, kakor tudi predlog o razpisu športnih tekmovalnih šol, v kateri bodo med drugim vključeni tudi razni pohodi po poteh iz NOB.

IZ OSNUTKA PROGRAMA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Naloga zunanje politike socialistične Jugoslavije

Ker izhaja iz zgodovinskih izkušenj jugoslovanskih narodov in njihove pripravljenosti, da z vsemi sredstvi obvarujejo svojo neodvisnost in suverenost, služijo zunanja politika socialistične Jugoslavije zavarovanju neodvisnosti in interesom svobodnega socialističnega razvoja države, to je socialističnih in progresivnih sil sodobnega človeštva. Zveza komunistov Jugoslavije ima vprašanje nacionalne neodvisnosti v prehodnem obdobju od kapitalizma k socializmu, predvsem za vprašanje, kako zagotoviti nemoten in svobodni razvoj vseh oblik gibanja k socializmu, in za vprašanje, kako se obvarovati pred vsemi ostanki hegemonizma, kakor tudi ekonomske in politične enakopravnosti. Boj za tako pojmovano nacionalno neodvisnost je hkrati boj za ostvareitev političnih in ekonomskih pogojev dejanskega socialističnega internacionalizma v odnosih med socialističnimi državami, s tem pa tudi izhodišča za zblizevanje in združevanje narodov na osnovi njihovega skupnega interesa.

V skladu s splošnimi načeli svoje zunanje politike si je socialistična Jugoslavija prizadevala in si prizadeva za razvijanje sodelovanja in dobre sosesčine z vsemi sosednimi državami, ne glede na družbene in politične razlike med Jugoslavijo in temi državami, kakor tudi neodvisno od njihovega odnosa do obstoječih blokov. Takšna politika ustreza interesom narodov v tem delu sveta in pomeni prispevek svetovni varnosti in miru.

V vseh sosednih državah kakor tudi v sami Jugoslaviji živijo različne narodne manjšine. Večnarodni socialistični Jugoslavljanji, ki se je rodila v ognju narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije, je tuje sleherni zatiranje enega naroda od drugega. Vsi narodi in narodne manjšine v Jugoslaviji uživajo in morajo uživati enake pravice in dolžnosti. Jugoslovanske narodne manjšine v sosednih državah, kakor tudi druge močnih virov medsebojnega prijateljstva in meddržavnega sodelovanja, če se vodi do njih pravilna politika, če so jim zagotovljene demokratične pravice in omogočeno ustanavljanje institucij, s pomočjo katerih si lahko zagotovijo svobodno nacionalni kulturni in gospodarski razvoj kot svobodni in enakopravni državljani teh dežel. Zvezi komunistov Jugoslavije je tuja vsaka misel, da bi reševala manjšinska vprašanja z nasilnim spreminjanjem meja. Prizadeva si za enakopravne, demokratične, kulturne in ekonomske pravice manjšin v svoji državi, kakor tudi jugoslovanskih manjšin v drugih državah.

V svoji zunanje-politični dejavnosti razvija naša država — prizadeva se za politiko koekzistence in pregovornost, predvsem za vprašanje, kako zagotoviti nemoten in svobodni razvoj vseh oblik gibanja k socializmu, in za vprašanje, kako se obvarovati pred vsemi ostanki hegemonizma, kakor tudi ekonomske in politične enakopravnosti. Boj za tako pojmovano nacionalno neodvisnost je hkrati boj za ostvareitev političnih in ekonomskih pogojev dejanskega socialističnega internacionalizma v odnosih med socialističnimi državami, s tem pa tudi izhodišča za zblizevanje in združevanje narodov na osnovi njihovega skupnega interesa.

V vseh sosednih državah kakor tudi v sami Jugoslaviji živijo različne narodne manjšine. Večnarodni socialistični Jugoslavljanji, ki se je rodila v ognju narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije, je tuje sleherni zatiranje enega naroda od drugega. Vsi narodi in narodne manjšine v Jugoslaviji uživajo in morajo uživati enake pravice in dolžnosti. Jugoslovanske narodne manjšine v sosednih državah, kakor tudi druge močnih virov medsebojnega prijateljstva in meddržavnega sodelovanja, če se vodi do njih pravilna politika, če so jim zagotovljene demokratične pravice in omogočeno ustanavljanje institucij, s pomočjo katerih si lahko zagotovijo svobodno nacionalni kulturni in gospodarski razvoj kot svobodni in enakopravni državljani teh dežel. Zvezi komunistov Jugoslavije je tuja vsaka misel, da bi reševala manjšinska vprašanja z nasilnim spreminjanjem meja. Prizadeva si za enakopravne, demokratične, kulturne in ekonomske pravice manjšin v svoji državi, kakor tudi jugoslovanskih manjšin v drugih državah.

Z MNOGIMI PRIPOMBAMI

V četrti sta oba zbora občinskega ljudskega odbora Koper razpravljala in sklepala o predlogu družbenega plana in proračuna za letošnje leto. Plan je bil sicer sprejet, vendar so dali ljudski odborniki, zlasti ti iz zbora proizvajalcev, mnogo pripomb.

Predvsem so odborniki ugovarjali dejstvu, da je predlog plana premo konkretno. Poudarjali so, da mora biti pravi občinski plan kar se da konkretiziran in da je treba v njem

Najnovejša vesti in dogodki
v SLOVENSKEM
POROČEVALCU

Beograd, 4. apr. (Tanjug) V sekretariatu za socialno zaščito pri zveznem izvršnem svetu je bilo danes končano dvo-dnevno posvetovanje s sekretarji in drugimi zastopniki te službe iz republik. Na posvetovanju so poudarili, da čaka-jo službo socialne zaščite obsežne in odgovorne naloge pri reševanju raznih vprašanj borcev in invalidov, ureditvi statusa in financiranju socialnih ustanov, organiziranju socialnih služb v komunah in zvezi z ustanavljanjem in razvojem stanovanjskih skupnosti ter pri reševanju drugih perečih problemov.

Celotna problematika zaščite borcev prehaja v pristojnost zveznega sekretariata za socialno zaščito. Na tem področju so zlasti pereče naloge v zvezi z upokojevanjem udeležencev NOB do 9. septembra 1943 in borcev iz španske državljanske vojne, ki nimajo potrebnih statustov, pač pa 15 let delovnega staža. Semkaj spadajo tudi zadeve, o katerih so doslej sklepali zvezni izvršni svet, zvezni in republiški organi uprave.

OCENA VOLITEV IN ZNAČAJ PROSLAVE 1. MAJA

(Nadaljevanje s prve strani) delo delavskih in ljudskih unit-vez, kakor tudi delavnost za-voznih podjetij, tiska in filma, kar je vse pripomoglo, da je postala predvolilna aktivnost po vsebini bolj raznovrstna in zanimivejša.

Novi sistem kandidiranja je omogočil, da je pri teh volitvah na zborih volivcev, kandidacijskih konferencah in neposrednih volitvah prišlo do izrazne razpoloženosti in volja volivcev sploh tudi v primerih, kadar je šlo za enega ali več kandidatov.

Predsedstvo je pozitivno ocenilo spremenjeno sestavo zveznega zbora, kar je razvidno iz povečanja števila izvoljenih poslancev iz komun in okrajev glede na število poslancev iz republiških središč in federacije. To pa je naravna posledica uvedbe komunalnega sistema in decentralizacije.

odnosov, kakor tudi po velikih uspehih pri volitvah v zvezno in republiške ljudske skupščine, bo pomenila splošno ljudsko politično manifestacijo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi socialistične Jugoslavije.

V okviru proslave bodo med drugim zborovanja v delovnih kolektivih, na katerih naj bi govorili o pomenu proslave 1. maja, o uspehih pri izgradnji države in zlasti o uspehih podjetij. Prav tako bi bilo potrebno v šolah seznaniti mladino o pomenu 1. maja.

V samih prazničnih dneh naj bi se omogočili čim bogatejši in raznovrstnejši kulturno-umetniški zabavi, športni in drugi programi v mestih in na vasi, da bi nudili prvomajski program državljanom čim bogatejšo zabavo in razvedrilo v teh dneh in s tem dal posebno označbo letošnji proslavi 1. maja glede na to, da letos ne bo prvomajske parade.

pravice do invalidske pokojnine. Zaradi nepoučenosti večina teh zahtev ne izpolnjuje pogojev, ki jih določa zakon o vojaških vojnih invalidih.

Ustanovitev uprave za zadeve borcev in invalidov v okviru službe za socialno zaščito bo pripomogla, da bodo te probleme hitreje in bolje reševali. Vsa ta služba naj bi dobila v komunah in okrajih bolj vidno mesto, ki ji po obsegu in važnosti problemov tudi pripada. V sodelovanju z organizacijami Zveze borcev in invalidov naj bi služba za socialno zaščito vsestransko skrbel za vsakdanje probleme in življenjske potrebe oseb, ki uživajo to zaščito. Take možnosti so zlasti v komunah, kjer organi socialne zaščite svoje delavnosti ne smejo omejevati samo na izpolnjevanje zveznih predpisov in administrativno reševanje problemov.

Priporočeno je bilo, naj se v zvezi s statusom in financiranjem socialnih ustanov v republikah prirejejo sestanki in posvetovanja, da bi določili enotna stališča o teh zadevah. Menijo, da bi bilo potrebno

socialne ustanove s samostojnim financiranjem ustanovljati samo tam kjer so potrebe in zanimanje, kar bo najboljše jamstvo, da se bodo dobro razvijale. Ustanove za vzgajanje zapuščenih in defektnih otrok naj bi se nadalje financirale iz proračunov. Vsaka težnja, da bi socialne ustanove obravnavali kot gospodarske organizacije, je napačna in škodljiva.

Kakor so poudarili na posvetovanju, bo ustanavljanje in okrepitev stanovanjskih skupnosti pripomoglo k znatnemu razširjenju socialnih služb. Zato je potrebno, da dobe komune posebne organe uprave za socialno zaščito.

14. številka tednika »Komunist«

V današnji številki »KOMUNIST« lahko beremo: Kasto Crvenkovski: »Potovanje v Ulan Bator«, Dragoljub Ilić: »Odnos do kritike«, Ljubiša Ristić: »Povratnik v novih pogojih«, Aćina Mićević: »Enotnost pri delu«, Zvonko Štaubinger: »V senca pšenice in hibridov«, Nada Bogdanović: »Nove v sistemu izobraževanja odraslih«, Bojan Zavašnik: »Velejnski rudarji med VI. in VII. kongresom ZKJ«, Miloš Bajčić: »O funkciji likovnega delca«, Savo Krizavac: »Zmaga po petindvajsetih dneh«.

Zdravstvena zaščita železničarjev

Ljubljana, 4. aprila. Republiški svet za zdravstvo pod predstvom Olge Vrabčič je na današnji seji razpravljal o problemih zdravstvene službe v transportnem prometu.

Direkcija jugoslovanskih železnic v Ljubljani je glede na težave, ki jih ima, predlagala preureditev zdravstvene službe železničarjev in sicer v tem smislu, da bi postala ta služba na železnici samostojna. V razpravi o

tem predlogu so člani sveta zastopali enotno stališče, da ne more biti govora o kakšni samostojni železničarski zdravstveni službi, ker je zdravstvena služba enotna za vso državo. Poudarjeno so bile tudi številne pomanjkljivosti pri dosedanem načinu zdravstvene službe. Najbolj kričiča pomanjkljivost je ta, da so železničarske ambulante zelo slabo opremljene in da te opravljajo le kurativno, ne pa

tudi preventivnega dela, ki je za zdravstveno varstvo železničarjev zelo važno. Razen tega se morajo železničarji voziti od daleč, če hočejo priti do svojega zdravnika. V mnogih ambulantah pa ordinirajo zdravniki le po eno ali dve uri na dan. Glede na vse te pomanjkljivosti je svet soglasno sprejel predlog svoje stalne zdravstvene komisije, naj bi v tistih krajih, kjer so pomembna železniška križišča, ustanovili sodobno opremljene obratne ambulante, ki bi skrbele tudi za preventivno zaščito železničarjev. Teh ambulant bi bilo dovolj le osem do deset, da bi zadostile nalogam, ki jih zahteva specifičnost dela na železnici. Svet je bil tudi mnenja, da ne bi imelo nobenega smisla ustanavljati zaslišnih železniških ambulant ob dejstvu, da imamo dovolj modernih zdravstvenih domov.

O vseh predlogih in mnenjih, ki jih je danes sprejel svet bo obveščena direktica železnic in njeni organi samoupravljanja, ki naj do določene roka predložijo svetu svoje predloge, kako mislijo urediti zdravstveno službo na železnici.

Loterija Avto-moto zveze
BEGRAD, 4. aprila (Tanjug). — Glavne dobitke na loteriji Avto-moto zveze Jugoslavije so dobile naslednje srečke: 2 premiji po 800.000 dinarjev ali avtomobil »Fiat 600« srečki št. 107.230 in 480.879.

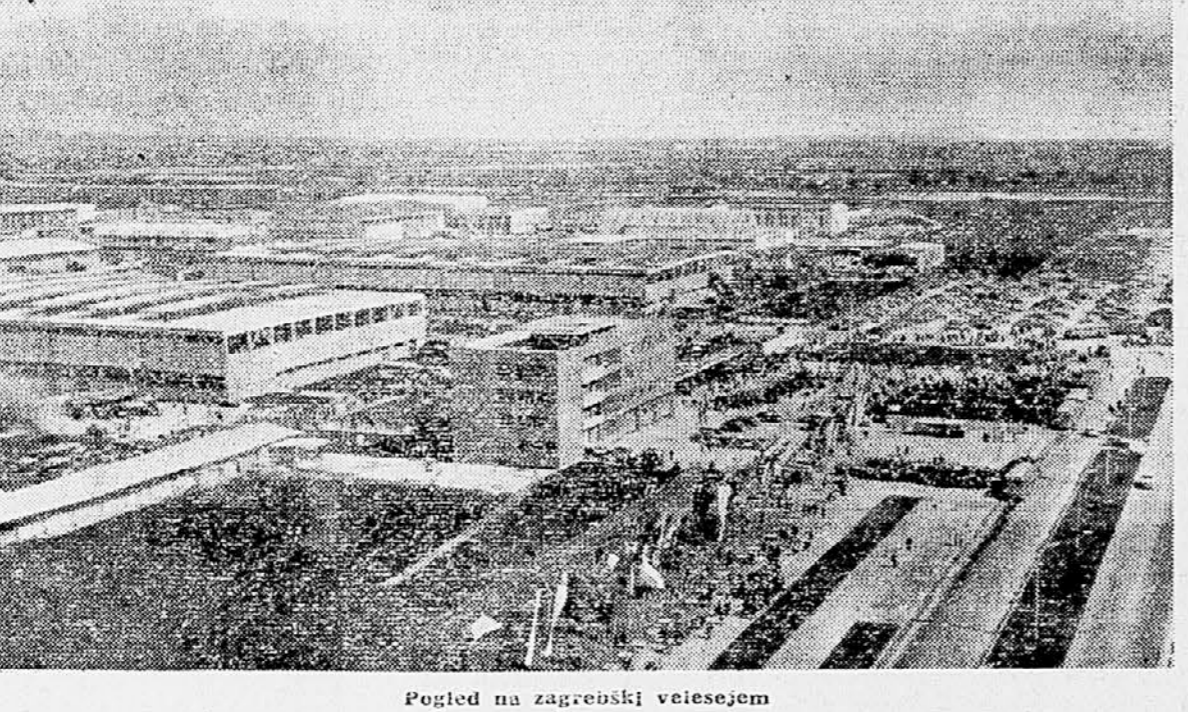
Pet dobitkov po 400.000 dinarjev ali motorno kolo s priklopcem srečke št. 259.244, 463.442, 570.008, 144.874 in 373.285.

Deset dobitkov po 340.000 dinarjev ali skuter srečke št. 655.770, 588.940, 395.444, 129.482, 536.548, 311.378, 413.100, 549.917, 443.970 in 781.801.

Vsi dobitki so dobili še po 10 odstotkov od vrednosti v denarju.

Trideset dobitkov po 300.000 dinarjev ali motorno kolo so dobile srečke, ki se kontujejo na naslednje številke: 77.995 in 62.305 ter 60.602.

Poleg tega je bilo izžrebanih še 53.000 dobitkov po 145.000, 50.000, 20.000, 10.000, 5.000, 2.000, 1.000 in 200 dinarjev.

Pogled na zagrebški velesajam

Dr. FRANCE BUČAR

Novi pogoji gospodarjenja

10. Lokalno gospodarstvo
Ena izmed značilnosti novega sistema v gospodarstvu je tudi to, da je ta sistem enoten za vse gospodarstvo. Ze davno pred tem sistemom smo opustili delitev podjetij po pomenu na zvezna, republiška in lokalna podjetja. Ljudski odbor ima do vseh gospodarskih organizacij na svojem območju z zakonom določene pravice. To ravno omogoča razvoj komun kot organizacije vseh proizvajalcev in potrošnikov na določenem gospodarskem območju. Zakaj tedaj še posebej govorimo o lokalnem gospodarstvu? Zakoniti predpisi tega pojma ne poznajo več. Posebej favorizirajo le o komunalnem gospodarstvu in komunalnih podjetjih.

jetja v ožjem pomenu. To so zlasti gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s trgovino z živili, gostinska podjetja, opekarne, apnenice, kamnolomi, obrtna podjetja, zlasti uslužnostna obrtna podjetja, druga manjša podjetja itd. Te gospodarske organizacije so navadno po svojem obsegu manjše. Vendar to ni nujno. Lahko so po obsegu tudi večje gospodarske organizacije, ali pa bi se morale razviti tudi v velike gospodarske organizacije. Za vse pa je značilno, da so posebnega pomena za oblikovanje potrošnje na določenem območju. Zaradi tega ima občinski ljudski odbor do takih gospodarskih organizacij svoje posebno stališče in tudi posebna zakonska pooblastila. To velja zlasti glede določanja njihovih družbenih obveznosti, amortizacije itd.

leg tega prispevka pa se lahko pavšalizirajo tudi druge obveznosti po drugih predpisih. Tako obsegajo pavšalne obveznosti:

1. pavšalni znesek iz dohodka
- a) prispevek iz dohodka;
- b) obresti od sklada obratnih sredstev;
- c) obresti od sklada osnovnih sredstev;
- d) zemljarino.
2. proračunski prispevek iz osebne dohodka po pavšalnih osnovah;
3. prometni davek po predpisih o prometnem davku;
4. stanovanjski prispevek po pavšalnih osnovah socialnega zavarovanja;
5. prispevek za kadre po pavšalnih osnovah za socialno zavarovanje.

Na splošno pa lahko občinski ljudski odbor še takole gospodarstvo ukrepa:

1. Za komunalne gospodarske organizacije določi poseben način plačevanja prispevka iz dohodka ali pa jih oprosti plačevanja tega dohodka. (34. člen Zakona o prispevku iz dohodka.)
2. Določiti obrestno mero, po kateri plačujejo obresti od sklada osnovnih sredstev in obresti

samo za toliko časa, kolikor časa obratujejo med letom. Tako izračunana amortizacija pa ne sme biti manjša kot 70% in ne večja kot 100% polne amortizacije. (Odluk o omejitvi uporabe amortizacijskih sredstev.)

6. Splošne kmetijske zadruge plačujejo od sklada osnovnih sredstev obresti po enotni obrestni meri, ki jo določijo občinski družbeni načrt. Te obresti gredo v sklad osnovnih sredstev splošne kmetijske zadruge, ki jih plačuje. (Odluk o obrestnih merah.)

7. Občinski odbor lahko s svojim odlokom popolnoma ali deloma oprosti gospodarske organizacije posameznih dejavnosti plačevanja tistega dela zemljarine, ki pripada občini. (109. člen Zakona o sredstvih.)

8. Kmetijske organizacije in splošne kmetijske zadruge vlagajo del dohodka, ki ustreza prispevku iz dohodka, v svoj sklad osnovnih sredstev in v občinski investicijski sklad. Razmerje določi občinski družbeni plan. (Odluk o prispevku iz dohodka in zemljarini, ki se odstopa gospodarskim organizacijam določenih dejavnosti. Zvezni uradni list, št. 54-672/57.)

Ustrezna pooblastila ima tudi okrajni ljudski odbor v okviru svojih pristojnosti.

Ze iz navedenega sledi, da v splošnem veljajo tudi za podjetja lokalnega gospodarstva, zlasti za komunalne gospodarske organizacije isti splošni pogoji,

ki so za ostale gospodarske organizacije. Posebni režim, ki ga lahko uvede za posamezne gospodarske organizacije občinski ljudski odbor, ne velja toliko za ustanavljanje posebnih pogojev za te gospodarske organizacije, ampak bolj usmerja sredstva v krepitve nekaterih gospodarskih dejavnosti, ki so posebnega pomena za potrošnje na območju posamezne občine. Razen tega pa je tak poseben režim potreben za uspešnejše uravnavanje potrošnje.

Zlasti komunalne gospodarske organizacije so v bistvu posebna oblika organizacije potrošnje. Če poslujejo kot podjetja, so v pogojih blagovne izmenjave popolnoma izenačena z vsemi drugimi podjetji in velja tudi zanje načelo rentabilnega poslovanja. Kaj pa če ta podjetja ne morejo poslovati po načelih rentabilnosti? Zlasti komunalna podjetja bodo pogosto prišla v položaj, da ne bodo mogla izkazati rentabilnega poslovanja, da bodo na koncu leta izkazala izgubo. V pogojih blagovne izmenjave trg odstranjuje vse tiste gospodarske organizacije, ki ne morejo poslovati rentabilno. Torej velja to tudi za komunalna podjetja. Toda če so ta podjetja nujno potrebna za prebivalstvo določenega območja? Ali naj jih likvidirajo? Družba bi imela od tega veliko večjo škodo kot korist. Nekdo mora opravljati storitve, ki jih opravljajo ta podjetja. Če podjetje mestnega

Oh robu dogovorov

Afrika poka dalje

Francosko-maroške odnose sta te dni znova občutljivo začela dva dogodka: špansko-maroški sporazum o vrnitvi obmejnega ozemlja med kolonijo Rio de Oro in Marokom maroški državi ter sprejem mavretanskih prebivalcev v Rabatu.

Ozemlje, ki je bilo pod imenom Južni protektorat od leta 1912 dalje pod špansko oblastjo in ki ga je zdaj s svojim podpisom španski zunanji minister Castiella vrnil sponjemu maroškemu kolegu Balafrejju, meri sicer res samo 25.000 km, je pa zelo važno, ker preko tega ozemlja drži najbližja pot iz francoskih saharjskih rudnikov v Tindoufou do morja. Razen tega pa je to dejanje tudi političnega pomena, saj je sprostito že dolgo zadržane težnje po obnovitvi tako imenovanega Velikega Maroka. Maroška vlada je res že izjavila, da ne smatra svojih južnih meja ob Sahari za dokončne, oziroma, da so sedanje upravne meje proti francoskim posestim in Sahari samo ostanek kolonializma, ki ga bo treba odpraviti. Španija je s tem stališčem tudi delno prizadeta, vendar ji je bilo očitno več do tega, da si z eno potezo pridobi simpatije Maročanov, po drugi strani pa, da — kljub navideznemu zblizetanju Francozov in Špancev v sredozemskem paktu — udari še vedno konkurenčne Francoze.

Nedavni pobeg treh prvakov iz sosednje Mavretanije, ki je še vedno pod francosko oblastjo v okviru Francoske Zahodne Afrike, bivšega ministra za trgovino Deje Ould Sidi Babe, bivšega ministra za prosveto Mohameda Baha in še posebej emirja iz Trarze, Mohameda Falla Oulc Oberja, v Kairo, je dal slutiti, da se bodo Mavretanci, pol nomadski berberi na severu, pol

Resen odpor predlogu

Uresničenju Eisenhowerjevega predloga o reorganizaciji oboroženih sil se upirata dve vplivni skupini

NEW YORK, 4. apr. (Tanjug). Dve vplivni skupini se upirata i resničenju Eisenhowerjevega predloga o reorganizaciji oboroženih sil. Šefi kopenskih sil, letalstva in mornarice ne odobravajo zamisli, da bi njihovim štabom odvzeli vso operativno pristojnost in jih spremenili v tehnične organe enotnega poveljstva.

Tudi precejšen del članov Kongresa ima dve nujni pripombi. Predvsem nasprotujejo zahtevi, da bi dobil minister za narodno obrambo izključno pravico nadzorstva nad strateškimi planiranjem, bojnimi silami in vojaškim raziskovalnim delom. Tako bi se v nasprotju s sedanjo prakso okrepila oblast enega človeka, kar bi lahko bilo nevarno za ameriški parlamentarni sistem.

Kritika Adenauerjeve vlade

Chicago, 4. apr. (AP). Skupina ameriških publicistov in javnih delavcev, ki se potegujejo za ponovno združenje Nemčije, je objavila memorandum, v katerem kritizira Adenauerjevo vlado glede sklepa o oborožitvi zahodnonemške vojske s atomskimi orožjem. Memorandum je podpisal predsednik ameriškega sveta za zopetno združenje Nemčije Richard Sperberg.

V tem memorandumu, ko je bil sprejet na posebni seji sveta in poslan predsedniku senatnega pododpora za razorožitev Humphreyju, je posebno poudarjeno, da jedrska oborožitev Zahodne Nemčije ogroža varnost Amerike in vse atlantske skupnosti. »Zato je naše mnenje — je rečeno v memorandumu — da je akcija Kongresa v tej zadevi ne samo opravičena, ampak tudi nujna.

V memorandumu je naposled rečeno, da bi oborožitev Zahodne Nemčije z jedrskim orožjem prisilila Sovjetsko zvezo, da takšno orožje da na razpolago Vzhodni Nemčiji in tako »bi se samo povečala nevarnost jedrske vojne«.

mentarni sistem. Z druge strani pa se je mnogo resnejši odpor pojavil ob zahtevi, naj na ministra za narodno obrambo prenesejo celo odgovornost za razdelitev vojaških kreditov na najvažnejše in najnujnejše projekte. Nekaj vplivnih senatorjev je odgovorilo, da ne bodo nikoli dovolili eni osebnosti, da bi odločala o razporedu dveh tretjin državnega proračuna, s čimer bi Kongres izgubil svojo glavno pravico.

Samo vodilni časopisi in komentatorji so v celoti podprli Eisenhowerjeve argumente, po katerih pomeni razdrojenost vojaškega vodstva na štiri štabe in osem teritorialnih poveljstev prežvevalo prakso v času jedrskega orožja, dirigiranih izstrelkov in umetnih satelitov in spriču dejstev, da so sovjetske sile bolj organizirane na vrhu, v nekaterih vrstah orožja pa so celo pred ZDA. Poenotenje poveljstva po Eisenhowerjevih besedah ne ustreza samo novemu mednarodnemu položaju, ampak je baje nujno potrebno tudi zaradi povečanja splošne učinkovitosti pri poslovanju in

Vorošilov sprejel Mičunovića

Moskva, 4. apr. (TASS). Predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Kliment Vorošilov je sprejel danes jugoslovanskega veleposlanika v Moskvi Veljka Mičunovića. Pri razgovoru med predsednikom Vorošilovom in veleposlanikom Mičunovićem je bil tudi namestnik sovjetskega zunanjega ministra Pavloščev.

varčevanju, kar je vse doslej oviralo medsebojno trenje. Zaradi ostrih nesoglasij ni pričakovati, da bi Kongres že letos odobril to spremembo v decentraliziranem upravljanju z oboroženimi silami, ki je začelo veljati pred 11 leti.

Sestanek atomskih strokovnjakov

Luksemburg, 4. apr. (Reuter). V Luksemburgu se je končal delovni sestanek atomskih strokovnjakov iz Evrope in Amerike. Na sestanku so dosegli napredek glede izdelave skupnega načrta za vzgraditev več atomskih central z vodnim hlajenjem. Te centrale, ki bi imele skupno kapaciteto milijon kilovatov, bi bile zgrajene v Evropi do leta 1968. Naslednji sestanek te skupine strokovnjakov bo konec aprila v Washingtonu.

Zaskrbljenost zaradi depresije

Zahodnonemški gospodarstveniki so že s skrbjo zabeležili, da so se močno skrčila naročila

BONN, 4. apr. (Tanjug). Z vrnitvijo gospodarskega ministra Erharda po 10-dnevem obisku v ZDA so v zahodnonemških političnih in gospodarskih krogih oživele že tako široke razprave o tem, ali se bo ameriška gospodarska depresija čutila tudi v Zahodni Nemčiji. Erhard meni, da se ne bo.

V Zahodni Nemčiji se namreč vprašujejo, ali lahko ta država, katere gospodarstvo je v največjem obsegu odvisno od izvoza, ostane neprisrčeta, če se depresija v ZDA in drugih državah še razširi. Tukaj opozarjajo, da se je kupna moč držav, izvoznikov surovin zaradi padca cen surovin na svetovnih tržičih, zmanjšala za nekaj milijard dolarjev in to je v istem obsegu čutili tudi pri izvzgu industrijsko razvitih držav. K temu je treba pršteati še hude devizne težave v več državah, ki nekaj pomenijo v svetovni trgovini. Te države so Francija, Indija, Argentina in druge.

Zahodnonemški gospodarstveniki so že s skrbjo zabeležili, da so se močno skrčila naročila iz tujine, celo za 8 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. To so posebno občutili v jeklarski industriji, ki je morala začeti omejevat proizvodnjo. Podobno položaj je tudi v premovalni industriji, kjer zelo pogosto uvažajo »praznične izmene« omejitve ali celo prekinitev dela tudi med tednom, ne da bi se

opremljena, daje Zahodni Nemčiji možnosti, da se dije upira vplivom depresije od zunaj. Skratka, konjunkturalni razvoj Zahodne Nemčije še ni končan, notranji trg pa bo — kakor pričakujejo — lahko v znatni meri vsrkal zmanjšano povpraševanje iz tujine. Zato nekateri upajo, da zahodnonemškega gospodarstva ne bodo dlje morile težave, s katerimi se borijo druge države, in da je treba obdobje morebitne večje depresije v svetovnem merilu izkoristiti za utrditev tistega, kar je že do-

seženo — visoke ravni proizvodnje, zaposlenosti in standarda.

Takšne in podobne domneve pa javnost sprejema z veliko skepto in strah pred morebitnimi gospodarskimi težavami je vedno bolj očitna. Socialni spopadi med delavci in delodajalci, ki se vrstijo drug za drugim skoraj v vseh panogah industrije, pa s svoje strani burkajo vzdušje, tako da ga kljub optimističnemu prepričevanju uradnih krogov nikakor ni mogoče imenovati mirno.

MC MILLAN: »V KOŠ S TEM! CIRILICE NE ZASTOPIM!«

ZAHODNA NEMCIJA

Veliki pohod

Nad 8000 Londončanov se je udeležilo trodnevnega protestnega pohoda proti središču za atomsko raziskovanje v Aldermastonu

London, 4. apr. (AFP). Nad tri pa bodo nadaljevali pot do 8000 Londončanov vseh starosti je danes odšlo na tridnevni protestni pohod proti središču za atomsko raziskavo v Aldermastonu, ki je oddaljen 80 km od britanske prestolnice. To manifestacijo proti vodikovi bombi je organiziral odbor za boj proti nuklearni vojni. Udeleženci pohoda so se danes dopoldne zbrali na Trafalgar Square, kjer je bil velik miting. Govorilo je več ljudi, med njimi tudi laburistični voditelj Foot in znani britanski književnik Philip Toynbee, ki je med drugim dejal: »Mi se bojimo vodikove bombe, toda tisti, ki se je ne boje, jih ne odlikuje nadležovski pogum, ampak neumnost, ki ni dostojna človeka.«

Po mitingu so udeleženci pohoda korakali v okrog 2 km dolgi koloni po londonskih ulicah. Med njimi je bilo videti tudi starce, žene in mladino. Tej manifestaciji so se pridružili cele družine, nekatere od njih so šle v koloni z otroškimi vozički. Udeleženci so opoldne prišli na poljane Kensingtona, kjer so obojevali pod vedrim nebom. Preočili bodo v Hanslowu, južno od Londona.

Maidenheada, kjer bo ponovno miting. V Aldermastonu bodo manifestanti prišli šele v ponedeljek. Pred središčem za atomsko raziskavo bodo imeli miting, nato se bodo vrnili v London.

Beograd, 4. apr. Skupina jugoslovanskih gospodarstvenikov je bivala nedavno v Indoneziji in imela razgovore o razvoju gospodarskega sodelovanja. V jugoslovanskih gospodarskih krogih se s tem v zvezi poudarja, da obstajajo objektivne možnosti in obojestranska želja za sodelovanje med obema državama. Izraženo je prepričanje, da se bo sodelovanje tudi v bodoče uspešno razvijalo.

NEHRU POZDRAVLJA SOVJETSKO POBUDO

New Delhi, 4. apr. (Reuter). Predsednik indijske vlade Nehru je danes izjavil na tiskovni konferenci, da njegova vlada pozdravlja sklep Vrhovnega sovjeta ZSSR o prekinitvi poskusov z jedrskimi orožji. »Mi pozdravljamo sklep o ustavitvi atomskih eksplozij in smo zato srečni«, je dejal Nehru. Nato je izrazil upanje, da se bodo tudi druge države ravnale po tem zgledu Sovjetske zveze. Nato je Nehru v celoti zavrnil kot »popolnoma nesprejemljiv« predlog predstavnika Varnostnega sveta Franka Grahama, da bi se premiera Indije in Pakistana čimprej sestala, da bi skušala najti rešitev kašmirskega vprašanja. Graham je ta predlog predložil včeraj v Varnostnem svetu in po razgovorih ki jih je januarja in februarja imel o problemu Kašmira z najbližjimi zastopniki indijske in pakistanske vlade.

Nehru dejal, da bi bilo želeli, da bi na takšni konferenci sodelovali tudi zastopniki neopredeljeni.

Sporazum o vodno-gospodarskih vprašanjih

Sofija, 4. apr. (Tanjug). Tukaj so danes podpisali sporazum o reševanju vodno-gospodarskih vprašanj med Jugoslavijo in Bolgarijo. V ta namen je bila ustanovljena jugoslovansko-bolgarska komisija za vodno gospodarstvo, ki bo v prihodnje reševala vsa vprašanja s tega področja. Sprejet je bil tudi njen statut. Sporazum se nanaša na vse večje rečne točke, ki tvorjajo državno mejo ali teko čez mejo.

Hkrati so podpisali tudi protokol o regulaciji dela reke Timok na jugoslovansko-bolgarski meji. Pripravljana dela za regulacijo Timoka bi bilo treba opraviti še letos, končala pa naj bi se leta 1961.

PO VOLITVAH V KANADI

Težavni problemi

Prva naloga nove kanadske vlade bo reševanje problemov, ki so nastali zaradi recesije v ZDA

NEW YORK, 4. apr. (Tanjug). Prva naloga nove kanadske vlade premiera Diefenbakerja se bo sestojala v reševanju perečih problemov Kanade, ki so bili povzročeni po padanju gospodarske dejavnosti v ZDA. Najprej je treba pomagati 600.000 nezaposlenim oziroma več kot 9 odstotkov od celotne delovne sile, kar je rekordno število od časov velike krize.

Med volilnim bojem je Diefenbaker obljubil, da bo izvedel javna dela v vrednosti 1,2 milijarde dolarjev za kolonizacijo nenaseljenih in bogatih severnih področij, kar je označil kot edino možnost za zaposlitev. Druga težava bo nastopila, ko bo skušal uresničiti predvolilno obljubo, da bo vlada s 50 milijoni dolarjev povrnila škodo, ki so jo farmarji trpeli zaradi nizkih cen kmetijskih proizvodov. Ta pojav so med kampanjo prikazali kot posledico hiperprodukcije in težav, da bi zaradi ameriške konkurence prodali kak milijon mernikov pšenice. Tretja težava se nanaša na odstranjevanje trgovskega deficita v ZDA, ki znaša 1 milijardo dolarjev letno. Ta deficit naj bi zmanjšali z znižanjem kanadskega uvoza iz ZDA v korist uvoza iz držav Britanske skupnosti narodov, ki bi ga bilo treba povečati od 700 milijonov na 1,3 milijarde dolarjev.

Ce pa ameriški Kongres ne bo odobril zmanjšanje izvoznih carin, bi kanadska vlada ob nevarnosti, da omeji izvoz svinca od parlamenta, naj uvede ustrezne carine na ameriško blago. Tako bi začetni ukrepi hkrati dolarjev letno. Ta deficit naj bi zmanjšali z znižanjem kanadskega uvoza iz ZDA v korist uvoza iz držav Britanske skupnosti narodov, ki bi ga bilo treba povečati od 700 milijonov na 1,3 milijarde dolarjev.

Odloženi razgovori

Pariz, 4. apr. (Reuter). Zastopnik mednarodne banke za obnovo in razvoj je danes sporočil, da so bili odloženi razgovori med zastopniki uprave sueskega prekopa in lastniki bivše družbe. Čas in kraj za nadaljevanje razgovorov bodo sporočili naknadno. Dosedanje razgovore so imeli v Rimu.

Mednarodna banka za obnovo in razvoj posreduje v razgovorih med zastopniki uprave in lastniki bivše družbe.

Kairski časopis »Al Ahram« je objavil poročilo svojega newyorškega dopisnika, v katerem je rečeno, da je mednarodna banka za obnovo in razvoj naklonjena kreditom za razširitev in poglobitev Sueskega prekopa. Za ta dela bi porabili 70 do 100 milijonov egiptovskih funtov.

Casopis tudi piše, da bo prihodnji teden prišel v Kairo predsednik mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugene Black in da se bo ob tej priložnosti razgovarjal o kreditih za dela v Sueskem prekopu. Domnevajo, da se bo Black med bivanjem v Kairu sestal tudi s predsednikom Naserjem.

Sukarno obsoja blokovsko politiko

Djakarta, 4. apr. Kakor poroča agencija Antara, je predsednik indonezijskega Sukarno izjavil, da je sedanji položaj v Indoneziji rezultat boja med blokci sil, ki skušajo pritegniti na svojo stran neangažirane države. Obsojil je uporniško gibanje na Sumatri, opozarjajoč, da hočejo uporniki potegniti Indonezijo k nemu obstoječim blokom. Ko je dejal, da ni bil nikdar komunist, je indonezijski predsednik izjavil, da veruje v koeksistenco in v nobenem primeru neče angažirati svoje države za enega od obstoječih blokov. To mnenje je predsednik Sukarno izrazil ob sprejemu skupine študentov.

Mednarodna razstava bombaža

Kairo, 4. apr. (AP). Jutri bo v Kairu odprta mednarodna razstava bombaža, na kateri bodo razstavljale Švica, Vzhodna Nemčija, Zahodna Nemčija, Italija, Španija, Belgija, Nizozemska, LR Kitajska, Češkoslovaška, Bolgarija, Romunija, Jugoslavija, Madžarska, Indija, Japonska, ZSSR, ZDA in več arabskih držav. Na razstavi bodo pokazali razne bombažne tkanine iz egiptovskega bombaža.

KPF ZAHTEVA DEBATO O BODOČNOSTI FRANCIJE

Pariz, 4. apr. (Tanjug). Komunistična partija Francije je danes zahtevala od vlade, naj ta nekaj skliče parlament ter začne debato o načrtu Atlantskega pakta za vzpostavitev raketnih oporišč na ozemlju Francije. Francoska skupščina je na dopustu do konca aprila. Zato je šest komunistične parlamentarne skupine Jacques Duclos opisl. Pisma vsem voditeljem parlamentarnih skupin in premieru Gaillardu. V imenu najštevilnejše skupine poslancev je zahteval »takošnjo debato o bodočnosti Francije«.

Pretekli teden je minister Pineaun zavrnil zahtevo komisije za znanje zadeve o otvoritvi take debate, poudarjajoč, da je vlada »edina pristojna za poga-

lo, da je v goriški pokrajini število volivcev 96575.

Na zelo ugoden sprejem je naletel sklep jugoslovanske vlade, da od 10. t. m. za prehod meje ne bo več potreben karne za avtomobile in motocikle. Ugodno se komentira tudi poročilo o izvajanju lani podpisane spoznava z Jugoslavijo o posebnih dobavah v vrednosti 30 dolarjev ali približno 20 milijard lir, ki je po enem letu izkoristil že do dve tretjini. Od te vsote odpade namreč na jugoslovanska naročila v tržaških tovarnah strojev 3 milijarde 110 milijonov lir. Pri tem se le priložim, da bi morala zaradi bližnje tudi ostala tržaška podjetja dobiti kaka naročila in upajo, da jim bo to v prihodnjem letu — do izteka dveletnega roka — tudi uspelo.

Iz poročila trgovinske zbornice za februar pa je razvidno, da je bila industrijska proizvodnja zadovoljiva in da se je število brezposelnih zmanjšalo za 508, tako da jih je bilo le 16.928.

Končani razgovori Hammarškjöld - Favzi

Zeneva, 4. apr. (Reuter). Generalni sekretar OZN Dag Hammarškjöld je končal danes razgovore z zunanjim ministrom Združene arabske republike Mahmudom Favzijem. V uradnem sporočilu, ki so ga nocoj objavili v Zenevi, je rečeno, da so med razgovori proučili »glavna vprašanja, ki zadevajo položaj ZAR v OZN«. V sporočilu je tudi rečeno, da so proučili nedavne dogodke v mednarodnem obsegu na Srednjem vzhodu in da so razgovori potekali v smislu stikov, ki jih sekretar OZN Dag Hammarškjöld navezuje s člani vlad med zasedanji Generalne skupščine.

Hammarškjöld potuje nocoj z letalom iz Zeneve v New York, medtem ko bo minister Favzi odpotoval v Kairo v nedeljo.

Zbližanje med Gazo in ZAR

Gaza, 4. apr. (AFP). Ustavodajna skupščina področja Gaze je sinoči soglasno sprejela resolucijo, v kateri izraža željo palestinskega ljudstva, da bi se to priključilo k ZAR. Ustavodajna skupščina Gaze je bila ustanovljena pretekli mesec.

Da bi lahko gradili čim več

Dvoje težišč v reševanju stanovanjske gradnje: racionalne, ne pa luksuzne gradnje in vključitev sredstev iz čim širših virov

Pri Okrajnem svetu za stanovanjsko izgradnjo v Ljubljani se te dni sestajajo predsedniki upravnih odborov kreditnih skladov, predsedniki občinskih svetov za stanovanjske zadeve in zastopniki bank. Pomenili so se o osnutku novega pravilnika o poslovanju kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, ki bo v kratkem začel veljati. Poglavitna težnja novega pravilnika je, doseči gradnjo čim večje št. v-lla stanovanj, ki naj bodo zračna in zdrava, ter še večja racionalizacija gradnje.

S tem v zvezi smo zaprosili tovariša Franca Drobeža, predsednika sveta za stanovanjske zadeve OLO Ljubljana, za razgovor.

Kako bo novi pravilnik o poslovanju kreditnih skladov za zidanje stanovanjskih hiš dosegel nadaljnjo racionalizacijo stanovanjske gradnje?

V Osljeju je mednarodno po svetovanje, ki ga je organizirala Stalna konferenca mest 4. in 5. marca, ugotovilo, da je potrebno sistem kreditiranja stanovanjske gradnje nadalje izpopolnjevati, ker je mogoče s sistemom kreditiranja stanovanjske gradnje močno vplivati na racionalizacijo stanovanjske gradnje. Dosedanja pravila kreditnih skladov niso bila slaba, ker smo že tudi sedaj pa s temi pravilniki močno vplivali na racionalizacijo stanovanjske gradnje. Vendar ugotavljamo, da so še mnoge rezerve, s katerimi bi se lahko povečala racionalizacija stanovanjske gradnje. Zato je Svet za stanovanjske zadeve pri OLO Ljubljana napravil posebno študijo za dosego teh ciljev. Komisija, ki je delala pri načrtu pravil, je prišla do vrste novih zaključkov. V sklopu kreditiranja stanovanjske gradnje iz dosedanjih sredstev za kreditiranje je mogoče podrediti tudi druga družbena sredstva, ki jih predvidevajo pravila za kreditiranje zgradb, načelu racionalizacije stanovanjske gradnje. V praksi išče skoro vsak investitor k svojim razpoložljivim sredstvom še del kredita iz kreditnega sklada. Prav zato prinašajo nova pravila več novih načel. Tako smejo upravni odbori skladov odobravati posojila za gradnjo samo, če so projekti vsklajeni z ekonomskimi načeli, ki jih izdelal Sekretariat za urbanizem in stanovanjske zadeve LRS. Dokler le-ta ne bo izdelal novih pravil, ki bodo zahtevala nadaljnje poglobljanje ekonomike, veljajo dosedanja predpisi. Novo v načelih pravil je tudi to, da morajo te komisije za revizijske programe pri okrajnih ljudskih odborih vsklajati racionalizacijo s temi pravili. V primeru, da komisija za revizijo programov ne bo upoštevala teh načel iz pravil, bo upravni odbor sklada priložil oziroma investitorju zavrnili odobritev kredita. Torej načela novega pravilnika ne dopuščajo, da bi se pričela katera koli neracionalna stanovanjska zidava.

Pravilnik vsebuje tudi nove norme o višini kredita za posamezne vrste stanovanjske gradnje. Investitor ne more dobiti višjega kredita, kot je potreben za izgradnjo stanovanjskega objekta. V višino kredita pa se ne vnašajo več sredstva za poravnane izdatkov za nabavo stanovanjske opreme.

Nadalje nova načela spreminjajo tudi sistem kreditiranja stanovanjskih zgradb. Po novih načelih št. 600 za zgradnjo gradimo samo objekte, ki zasnujejo družbeno lastnino. To je bločna in vrstna gradnja, ki ostane last zadrugu. Član zadruga pa s svojo udeležbo pridobi stanovanjsko pravico. Prva, da je lastnina zadruga. Te zadrugne bomo kreditirali na najdaljši rok, ki je dopusten na sedaj veljavnih predpisih, to je petdeset let po enodstotni obrestni meri in sicer za višino vrednosti gradbenih in obratniških del. Sem se štejejo tudi vse instalacije za priključke gospodinskih aparatov, sanitarij in druge stanovanjske opreme.

Vse opremo v stanovanju in pa stanovanjsko površino ki presega normative racionalne stanovanjske gradnje (sem spadajo: balkoni ali lože, različno površine dnevnice sobe s kuhinjsko nivo in jedilnim kotom, če ta presega dvanajst kvadratnih metrov, investicijske za dvigala in centralno kurjavo itd.) pa mora prispevati zadruga z lastno udeležbo. Iz tega sledi, da lahko postanejo zadrugi člani tudi delavci in uslužbenci, ki razpolagajo z materialnimi prihranki za nabavo najnujnejše stanovanjske opreme, vendar samo pri zidavah, ki so vsklajene z normativno racionalne stanovanjske gradnje. Vložiti enorajo namreč samo toliko lastnih sredstev, kolikor je potrebno za stanovanjsko opremo.

Tako bi lahko postali člani zadruga že delavci in uslužbenci s prav majhnimi prihranki, to je od 100.000 do 150.000 dinarjev. Zadruga pa, ki bi si želela zgraditi udeležbo, stanovanje in ki želi stanovati v mestnem središču, kjer je potrebno varaditi dvigala in centralno kurjavo, lože ali balkon, za grelec in boljšo kuhinjsko opremo ter za različne gradbenih in obratniških del med površino dnevnice prostora do 20 kvadratnih metrov, ki se šteje še za kategorijo racionalne gradnje in kategorijo nad 20 kvadratnih metrov, ki se že prištevajo v standard višje kategorije. Ta razlika in površini zneso v do sedaj znanih površinskih zasnov dnevnice prostora skupno z jedilnim kotom in kuhinjsko nivo do 12 kvadratnih metrov čiste podne površine. Če to pomnožimo s 65.000 dinarji za 1 kvadratni meter in prštejemo še prel navadno, dobimo znesek 1.400.000 dinarjev.

Novi pravilnik kreditnega sklada ima tudi nova načela za mobilizacijo dodatnih sredstev, ki naj jih vplačujejo za gradnjo stanovanj družbene organizacije, banke, politično-teritorialne organizacije, itd. Največ sredstev za gradnjo stanovanj naj bi dobili iz gospodarstva. Zato se giblje odstotek lastne udeležbe med 60 in 15 procenti. Ta načela se smejo uporabljati tako, da se doseže za kreditne sklade v povprečju 30 procentov lastne udeležbe, to je, da morajo gospodarske organizacije prispevati višji procent od 30, da je možno nekaterim negospodarskim organizacijam je tega znižati pod 30, kreditni skladi pa dajejo kredit do 70 odstotkov.

Novo načelo v pravilih je tudi to, da se lahko lastna udeležba gospodarske in družbene organizacije združi z udeležbo stanovanjske zadruga, to je, da lahko gospodarska in druga organizacija poveže svoje delavce v stanovanjske zadrugne in tako skupno zbirajo sredstva za lastno udeležbo. Pri sestavljanju teh načel smo upoštevali, da v letu 1958 lahko izgradimo največ 1500 stanovanj, s tako udeležbo, kakor jo predvidevamo načelo. Pri tem smo računali na to, da je potreben za zgraditev teh 1500 stanovanj tak načrt, da bo teh stanovanj deležno čim več ustanov in gospodarskih organizacij in da bodo prišli do stanovanj tako delavci, ki so zaposleni in drugih družbenih organizacijah, kot delavci, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah. In to v enakomernem odnosu.

Kako nameravate z novimi načeli pravilnika vključiti udeležbo novih najemnikov pri stanovanjski gradnji?

Novi najemniki bodo sodelovali s svojimi sredstvi tako, da bodo morali obvezno sami prispevati sredstva za opremo stanovanja. Ker se po novih načelih iz sredstev za kreditiranje stanovanjske gradnje ne sme kreditirati stanovanjska oprema, dobi vsako stanovanje le vodo z dvojnimi izlivom, stenski in opremo sanitarnih naprav, medtem ko mora prisrketi kuhinjsko in drugo stanovanjsko opremo stanovalec sam.

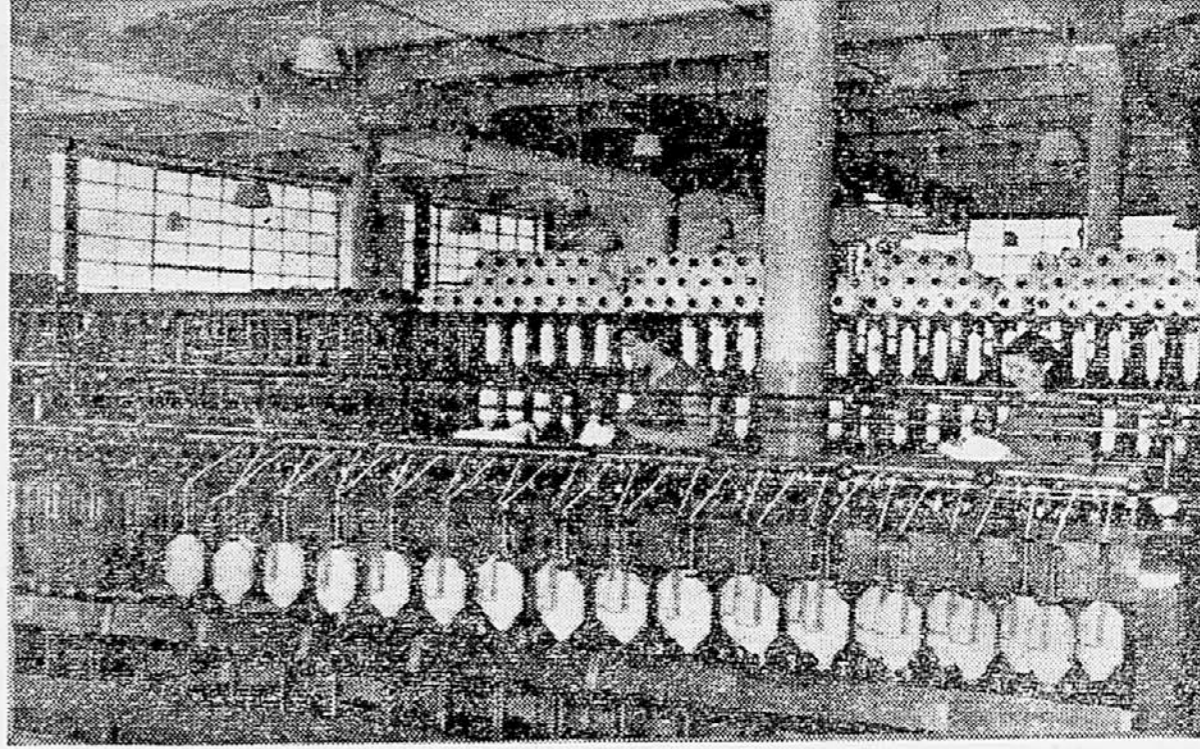
Ah bodo ta pravila morda prenesena tudi na druge okraje v Sloveniji, ali morda celo razširjena v zvezo merilo?

O tem načrtu pravil sedaj široko razpravljajo. Do sedaj so ga že obravnavale posebne organizacije za stanovanjsko gradnjo v Sloveniji, diskusija pa se razvija še naprej. Ko bomo dopolnili pravila z vsemi pripombami, jih bodo predložili v prenovniški zadrugi in tako skupno zbirajo sredstva za lastno udeležbo. Pri sestavljanju teh načel smo upoštevali, da v letu 1958 lahko izgradimo največ 1500 stanovanj, s tako udeležbo, kakor jo predvidevamo načelo. Pri tem smo računali na to, da je potreben za zgraditev teh 1500 stanovanj tak načrt, da bo teh stanovanj deležno čim več ustanov in gospodarskih organizacij in da bodo prišli do stanovanj tako delavci, ki so zaposleni in drugih družbenih organizacijah, kot delavci, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah. In to v enakomernem odnosu.

Novi najemniki bodo sodelovali s svojimi sredstvi tako, da bodo morali obvezno sami prispevati sredstva za opremo stanovanja. Ker se po novih načelih iz sredstev za kreditiranje stanovanjske gradnje ne sme kreditirati stanovanjska oprema, dobi vsako stanovanje le vodo z dvojnimi izlivom, stenski in opremo sanitarnih naprav, medtem ko mora prisrketi kuhinjsko in drugo stanovanjsko opremo stanovalec sam.

Ah bo s temi načeli uspelo razvijati več varčevanje pri gradnji stanovanj?

Ta načela bo treba široko pojasnjevati, da jih bodo približali ljudem, ker šele takrat bodo ljudje uvideli njihovo vrednost. Zato se bodo morale poglobiti in to tudi sindikalne organizacije. Še študijemo moremo doseči novo vključevanje članov v zadrugne in s tem razširiti obseg stanovanjske zidave. Manjka pa nam še sistem, ki bo odprl ljudem možnost varčevanja v daljši perspektivi. Zato je začela delovati posebna strokovna študijska komisija, ki bo obdelala sistem varčevanja. V tej komisiji so predstavniki Zveze mestnih hranilnic, Zveze komunalnih bank in Zadrughih hranilnic.

Mariborska tekstilna tovarna

Veliko zanimanje za nove delavske svete

V MARIBORSKEM OKRAJU SO NEKATERI KOLEKTIVI ŽE VOLILI

Kakor prej za skupščinske volitve, tako je zdaj med člani delovnih kolektivov mariborskega okraja veliko zanimanje za volitve novih delavskih svetov. Ob tem načenujajo mnoga vprašanja, ki so tesno povezana s proizvodnimi problemi v posameznih podjetjih, obravnavajo pa tudi mesto in vlogo podjetja in občini pri njenem nadaljnjem razvoju. Seveda jih najbolj zanimajo vprašanja, ki so v tesni zvezi z njihovim vsakdanjim življenjem. Na vseh predvolilnih sestankih posvečajo nekaj časa izbiri posameznih kandidatov. Pri tem upoštevajo njihovo strokovno

PRIPRAVE V JESENSKI OBČINI

V jesenski občini je občinski sindikalni svet skupno z obratnimi sindikalnimi organizacijami pripravil vse potrebno za izvolitev 14 delavskih svetov in 41 upravnih odborov, kar je znatno več, kot jih je bilo izvoljenih v zadnji mandati dobi. Na volitve novih organov delavskega samoupravljanja se v zadnjem času pripravljajo tudi trgovska in gostinska podjetja.

PRIPRAVE V JESENSKI OBČINI

Sindikalni sestanki so polnoštevilno obiskani. Člani delavskih svetov in upravnih odborov poročajo o dosedanjem delu organov delavskega upravljanja, o doseženih uspehih in o slabostih ter nakazujejo potrebe po uspešnejšem bodočem delu. Na podlagi teh poročil razpravljajo člani o večji kakovosti proizvodnje, o mehanizaciji in modernizaciji posameznih obratov, o skrbi za človeka in njegovi življenjski ravni, o delovni varnosti, zaščiti, oddihih ter strokovni vzgoji in izobrazbi delovnih ljudi.

ANHOVSKI CEMENTARJI BODO VOLILI 10. APRILA

Zadnje volitve so razgibale tudi anhovske cementarje, ki so imeli istočasno tudi priprave za volitve novega delavskega sveta. S sodelovanjem sindikalne organizacije tovarne so razpisali volitve za 10. aprila. Na svojem zadnjem zasedanju je delavski svet sprejel nova dopolnjena pravila podjetja, ki so bila že zastarela. Prav tako je bil sprejet tudi nov poslovnik, ki določa, naj bi stalna komisija delavskega sveta za proučevanje delovnih mest pregledala v obratih vsa delovna mesta in ugotovila primerna za zaposlovanje žena in mladoletnikov. Nadzorna služba naj bi zajela pregled nad pravnimi poslovanjem obratne kuhinje, tovarniških počitniških domov, obratne ambulante in stanovanjskega sklada itd.

ANHOVSKI CEMENTARJI BODO VOLILI 10. APRILA

Na prvih zborih volitve za volitve delavskega sveta, ki so jih v nekaterih obratih že imeli, so razpravljali o tem, kako reševati proizvodne in druge naloge, kako so bila uporabljena sredstva in katerih najnujnejših nalog se bo moral lotiti novi delavski svet letos in prihodnja leta.

Trg s kmetijskimi pridelki

Iz celjskega okraja poročajo, da je ponudba goveje živine zelo slaba in temu ustrezno narašča tudi cena. Ponudba telet je večja, na splošno pa se je izboljšala ponudba mesnatih prašičev.

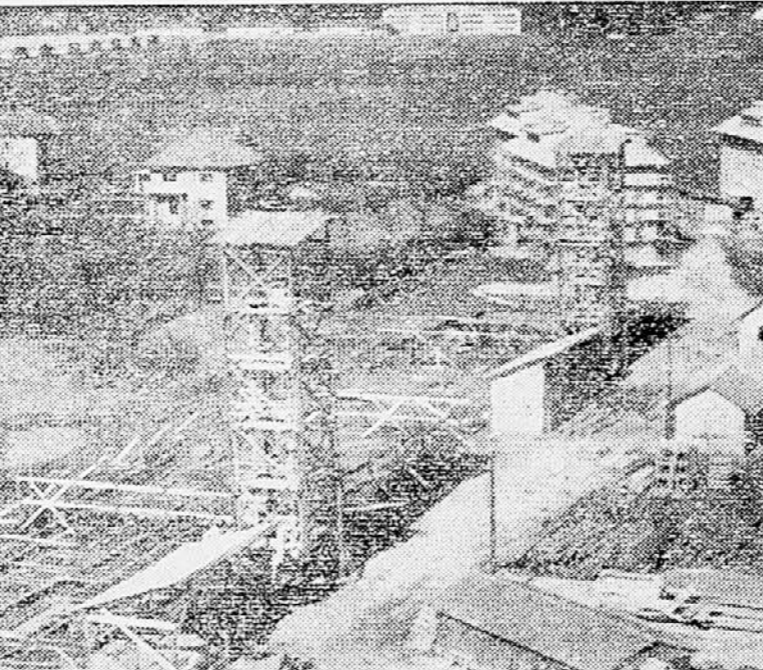
Upravni odbor Državnega zavarovalnega zavoda

Lani novembra je zvezi izvršni svet sprejel sklep o organih upravljanja Državnega zavarovalnega zavoda. V zvezi s tem sklepom so bili letos februarja imenovani v upravni odbor tega zavoda kot predsednik dr. Marjan Dermastia, predsednik OLO Ljubljana in kot podpredsednik Branko Vukajlovič, državni sekretar za finance LR Srbije ter še štirinajst članov tega odbora.

Konec prejšnjega meseca je bila prva seja tega odbora, na kateri se je konstituiral izvršni odbor, upravni odbor pa je sprejel zaključni račun in letno poročilo o poslovanju zavoda v lanskem letu in obravnaval še druge tekoče zadeve.

Turisti v Makedoniji

Z avtobusi »Balkan-turista« iz Sofije je v Skopje prispela prva skupina bolgarskih turistov. V svojem večdnevem bivanju v Makedoniji bodo poleg Skoplja obiskali še Tetovo, Mavrovo, Ohrid, Bitolj in Titov Veles.

Pogled na del nastajajočega naselja za vodovodnim stolpom v Kranju.

Nov uspeh v naši proizvodnji

Podjetje »Avto-elektro Tolmin« izdeluje vžigalne svečke za motorje

Največji uspeh, ki so ga letos dosegli v tolimskem podjetju »Avto-elektro«, je domača izdelava avtomobilskih vžigalnih svečk, ki so jih preizkusili v tovarni avtomobilov TAM v Mariboru in tovarni motornih koles »Tomos« v Kopru na dvotaktih motorjih. Obe tovarni sta pohvalili dobro kakovost prve poskusne serije domačih vžigalnih svečk. V Kopru so bili celo mnenja, da so te svečke po kakovosti vsaj enake znanim Boschovim in

Zagrebska kronika

SE TRI PODJETJA PRED SODISCEM ZARADI POKUŠANJA CEN
Tovarni čevljev »Simceki«, katero so pred Gospodarskim sodiščem v Zagrebu obsojili na denarno kazen 350.000 dinarjev, sledi še tri podjetja: »Sljeme«, ki je povzročilo cene klobasam, »Agroprodukt«, ki je podražil sadne polproizvode, in »Almetrijas«, ki je povzročila cene ustrojene masnu. Vsa tri podjetja bodo sodili te dni.

Pravilen odnos tovarne do potrošnika

Lani decembra sem kupil v Puli električno pečico, izdelek tovarne kovinske embalaže »Saturnus« v Ljubljani. Ko sem doma pečico vključil, sem opazil, da je samotna »ev na pečici zlomljena. Zato sem pisal v omenjeno tovarno, naj mi pošljejo novo samotno cev, ki jo bom tudi plačal. Naslednji dan sem že prejel dve samotni cevi in to brezplačno. Pošljiko je spremljal dopis, v katerem so me prosili, naj oprostim zaradi napake na pečici.

Hito poslovanje

Pred nekaj tedni sem zaprosil občinski ljudski odbor Mengeš, da bi mi poslal izvod iz rojstne matične knjige za mojega sina Borisa. Že čez nekaj dni pa sem dobil zaželen izvod, kar me je zelo presenetilo, zlasti natančnost in nagha uslužbenca, ki dela v matičnem uradu.

Z občnega zbora društva prometnih inženirjev in tehnikov LR Slovenije

Lani ustanovljeno Društvo prometnih inženirjev in tehnikov LRS je pred dnevi imelo prvi redni občni zbor, na katerem so delegati razpravljali o dosedanjem delu in o prednostnih nalogah v prihodnje. Predsednik društva inž. Alfonz Dohovšek je v poročilu uvodoma poudaril, da je bil na ustanovnem občnem zboru sprejet zelo obširen program, ki za upravni odbor ni mogoč izvesti, ker se je moral v prvi vrsti ukvarjati z organizacijsko gradnjo društva in ker je bil statut društva sprejet od Zveze prometnih inženirjev in tehnikov šele decembra meseca lani v Zagrebu. S potrditvijo slednjega je bilo mogoče začeti šele s propagandno akcijo za včlanjevanje v društvo, ker je bila sprejeta širša formulacija pogojev za sprejem članov. Potrdjeno je bilo načelo, da je s praktičnim usposabljanjem mogoče doseči določeno stopnjo strokovnosti, ki posameznika upravičuje za polnovalno sodelovanje v svojem strokovnem društvu.

Turisti v Makedoniji

Z avtobusi »Balkan-turista« iz Sofije je v Skopje prispela prva skupina bolgarskih turistov. V svojem večdnevem bivanju v Makedoniji bodo poleg Skoplja obiskali še Tetovo, Mavrovo, Ohrid, Bitolj in Titov Veles.

Pravilen odnos tovarne do potrošnika

Lani decembra sem kupil v Puli električno pečico, izdelek tovarne kovinske embalaže »Saturnus« v Ljubljani. Ko sem doma pečico vključil, sem opazil, da je samotna »ev na pečici zlomljena. Zato sem pisal v omenjeno tovarno, naj mi pošljejo novo samotno cev, ki jo bom tudi plačal. Naslednji dan sem že prejel dve samotni cevi in to brezplačno. Pošljiko je spremljal dopis, v katerem so me prosili, naj oprostim zaradi napake na pečici.

Hito poslovanje

Pred nekaj tedni sem zaprosil občinski ljudski odbor Mengeš, da bi mi poslal izvod iz rojstne matične knjige za mojega sina Borisa. Že čez nekaj dni pa sem dobil zaželen izvod, kar me je zelo presenetilo, zlasti natančnost in nagha uslužbenca, ki dela v matičnem uradu.

Zagrebska kronika

SE TRI PODJETJA PRED SODISCEM ZARADI POKUŠANJA CEN
Tovarni čevljev »Simceki«, katero so pred Gospodarskim sodiščem v Zagrebu obsojili na denarno kazen 350.000 dinarjev, sledi še tri podjetja: »Sljeme«, ki je povzročilo cene klobasam, »Agroprodukt«, ki je podražil sadne polproizvode, in »Almetrijas«, ki je povzročila cene ustrojene masnu. Vsa tri podjetja bodo sodili te dni.

Pravilen odnos tovarne do potrošnika

Lani decembra sem kupil v Puli električno pečico, izdelek tovarne kovinske embalaže »Saturnus« v Ljubljani. Ko sem doma pečico vključil, sem opazil, da je samotna »ev na pečici zlomljena. Zato sem pisal v omenjeno tovarno, naj mi pošljejo novo samotno cev, ki jo bom tudi plačal. Naslednji dan sem že prejel dve samotni cevi in to brezplačno. Pošljiko je spremljal dopis, v katerem so me prosili, naj oprostim zaradi napake na pečici.

Hito poslovanje

Pred nekaj tedni sem zaprosil občinski ljudski odbor Mengeš, da bi mi poslal izvod iz rojstne matične knjige za mojega sina Borisa. Že čez nekaj dni pa sem dobil zaželen izvod, kar me je zelo presenetilo, zlasti natančnost in nagha uslužbenca, ki dela v matičnem uradu.

Zagrebska kronika

SE TRI PODJETJA PRED SODISCEM ZARADI POKUŠANJA CEN
Tovarni čevljev »Simceki«, katero so pred Gospodarskim sodiščem v Zagrebu obsojili na denarno kazen 350.000 dinarjev, sledi še tri podjetja: »Sljeme«, ki je povzročilo cene klobasam, »Agroprodukt«, ki je podražil sadne polproizvode, in »Almetrijas«, ki je povzročila cene ustrojene masnu. Vsa tri podjetja bodo sodili te dni.

Pravilen odnos tovarne do potrošnika

Lani decembra sem kupil v Puli električno pečico, izdelek tovarne kovinske embalaže »Saturnus« v Ljubljani. Ko sem doma pečico vključil, sem opazil, da je samotna »ev na pečici zlomljena. Zato sem pisal v omenjeno tovarno, naj mi pošljejo novo samotno cev, ki jo bom tudi plačal. Naslednji dan sem že prejel dve samotni cevi in to brezplačno. Pošljiko je spremljal dopis, v katerem so me prosili, naj oprostim zaradi napake na pečici.

Hito poslovanje

Pred nekaj tedni sem zaprosil občinski ljudski odbor Mengeš, da bi mi poslal izvod iz rojstne matične knjige za mojega sina Borisa. Že čez nekaj dni pa sem dobil zaželen izvod, kar me je zelo presenetilo, zlasti natančnost in nagha uslužbenca, ki dela v matičnem uradu.

Okraj	Cena pri na KZ	Cena na drobno	Cena na debelo
KROMPIR:			
Maribor	8	12	9
M. Sobota	7	10	9
Celje	10	12	11
Koper	10	15	13
FIZOL:			
Maribor	50-70	65-95	60-85
M. Sobota	50	60	55
Celje	(mešan)	45	60
	(čipro, češnjevce)	75	110
Koper	60	90-120	85-95
CEBULA:			
Maribor	32	45	38
M. Sobota	45	60	50
Celje		60-80	60
	(prujska)	120	240-320
Koper		40	—
CESEN:			
Maribor	100	115	130
M. Sobota	100	130	120
Celje	160	200	190
Koper	80	—	—
SOLATA:			
Maribor	130-140	112	—
M. Sobota	150	130	—
Celje	150	180	—
Koper	150	180	—
SPINACA:			
M. Sobota	60	—	—
JABOLKA:			
Maribor	90-120	100-130	120
M. Sobota	100	110	100
Celje	80	115	100
Koper	150	180	120
GOVEDO SREDNJE KVALITETE:			
Maribor	115-145	220-260	—
M. Sobota	120	240-260	—
Celje	135	240-260	—
Koper	140	265	—
TELETA:			
Maribor	185-205	320-350	—
M. Sobota	190	320-360	—
Celje	225	380	—
Koper	230	420	—
FRASICI:			
Maribor	215-235	370-400	—
M. Sobota	210	400	—
Celje	225	380	—
Koper	230	420	—
JAJCA:			
Maribor	13	15	14
M. Sobota	9-10	11	10-11
Celje	12	14	13
Koper	14	16-17	—
MLEKO:			
Maribor	17-23	36	—
M. Sobota	20-23	36	—
Celje	24-30	36	—
Koper	25	32	—

Uredništvo

Marko Janžić Zaječar

Uredništvo

Marko Janžić Zaječar

O pogodbenem sodelovanju v novomeškem okraju

KAJ PREPREČUJE ŠIRŠI RAZMAH — ČISTI RAČUNI MED ZADRUGO IN KMETOVALCI SO POGOJ ZA USPEŠNO ŠIRJENJE POGODBENEGA SODELOVANJA (KOOPE-RAČIJ) V KMETIJSTVU

O pogodbenem sodelovanju med kmetovalci in kmetijsko zadrugo se tudi v novomeškem okraju že dolgo govori in razpravlja. Doseženi so že bili tudi nekateri uspehi, vendar se pogodbeno sodelovanje v kmetijski pridelavi zelo počasi spreminja iz besed v dejanja. Glavne slabosti, ki so temu vzrok, pa niso na strani kmetovalcev, ampak v veliko večji meri na strani zadrugh in organizacij. To pa je velika škoda, kajti tako so neizkoriščene rezerve v kmetijstvu. Lani je, recimo, pogodbeno sodelovanje zajelo le 424 hektarov površin ali 1,6 odstotkov vseh kmetijskih površin v okraju. Na teh površinah pa je bilo pridelane za 20 milijonov več kot na enakih površinah zasebnikov.

Medtem ko se pogodbeno pitanje živine zelo uspešno širi, pa tega ne moremo reči za pogodbeno sodelovanje pri pridelavi poljščin. Pri zadrugah manjka sposobnih ljudi in razgledanih upravnih odborov, ki bi to glavno nalogo kmetijskih zadrugh sprovedli v življenje. Ni mogoče pričakovati, da bo kmetijska zadruga pobudnik takšnega sodelovanja, če je treba o tem še danes prepričevati vodilne ljudi v zadrugi. Marsikje pa opazimo, da je s strani kmetov večje zanimanje za pogodbeno sodelovanje kot s strani zadrugh. Evo nekaj primerov, ki bodo to potrdili.

Po perspektivnem načrtu je bila letos predvidena setev hibridne koruze. Med kmetovalci je za to vrsto koruze veliko zanimanje, kljub temu pa so mnoge kmetijske zadruge sporočale, da ne morejo dobiti med kmeti interesenov za pogodbeno sodelovanje za pridelavo hibridne koruze. Ko so šli na teren strokovnjaki okrajne zadrugh zveze, so pa našli dovolj zanimanja. Samo na območju Bele Krajine so sklenili pogodbo za nasaditev 189 hektarov s hibridno koruzo, na območju kmetijske zadrugh Sentjerme pa je strokovnjak OZZ samo v enem dnevu sklenil pogodbo za setev hibridne koruze na površini 18 ha.

Ze od jeseni se v novomeškem okraju veliko govori o saditvi hmelja. Letos bo s to rastlino zasajeno 40 hektarov, jeseni pa še kakšnih 100 hektarov. Na predvidenem zborovanju v Podzemlju so se kmetovalci hudovali, da jih še nihče ni vprašal, če hočejo gojiti hmelj. Radi bi vedeli, kako je s kreditom, pod kakšnimi pogoji ga lahko dobe in drugo, pa nihče ne pride mednje, da bi jim to razložil.

Za sodelovanje v kmetijski pridelavi ima izmed vseh zadrugh v okraju največ sklenjenih pogodb kmetijska zadruga v Metliki. Pogodbeno pridelujejo predvsem semensko in merkan. tinsko pšenico. Sodelovanje je za vsakega zadrughnika zelo ugodno: kmetijska zadruga preskrbi

zanesljivo dobro seme, umetna gnojila, sredstva za zatiranje plevela. Zavaruje posevke proti toči in drugim nevarnostim, po potrebi tudi izorje polja, požarne in omlati. Vse to dobi pogodbeni kmetovalec na kredit, ki ga poravnava, ko novovrški pridelek. Njegova obveznost pa je, da seje s strojem, da obdeluje polje po navodilu kmetijskega strokovnjaka ter da proda zadrugi vse (če je semensko blago), kar je za prodajo, in sicer po dnevnih tržnih cenah, pri merkantilnih pšenici pa presežke. Pridelovalci pšenice v okolici Metlike, ki so lani v okviru zadrugh tekmovali za večje hektarske donose, so dosegli povprečen donos 31,5 metrskega stota na hektar. Za dosežene uspehe so prejeli tudi nagrado v znesku 100 tisoč dinarjev.

Večji razmah pogodbenega sodelovanja ovirajo tudi nestalne cene. Kmetijska zadruga Crnomelj je dobila semensko pšenico, ki jo je takoj oddala kmetovalcem v okviru pogodbenega sodelovanja. Za pošiljko pšenice je bila določena orientacijska cena, ki da bo držala, to pomeni, da cena pšenici ne bo višja. Vendar ni bilo tako. Ko je bila pšenica že posejana, je kmetijska zadruga dobila ceno, ki pa je

bila za 10 dinarjev pri kilogramu višja, kot je bilo napovedano in v pogodbi s kmetovalci določeno. To pa povzroča hude in nepotrebne težave.

Tudi z najetjem kredita za večjo kmetijsko pridelavo ima kmetovalec veliko težav, ki se jih marsikateri ustraši in ga zato raje ne vzame. Tako je že več kot mesec dni v veljavi nova zvezna uredba o dajanju kreditov zasebnim kmetovalcem za nakup plemenske živine, za večje hektarske donose, za izboljšanje in za daljšo dobo. Kmetovalci pa se teh ugodnosti ne morejo poslužiti, ker Narodna banka baje še ni dobila tozadevnih tolmachenj. Tako bo šla prav gotovo sezona građenj mimo, ne da bi te prednosti izrabili za dosego večjih pridelkov. Podobno je tudi z načrti. Posestvo Trška gora pri Novem mestu je prideloval kredit za nakup kolja, ki bi ga rabilo za ureditev trsnega matičnjaka. Kredit se odobri na osnovi elaborata, oziroma gospodarskega izračuna, ki pa mora biti spet potrjen od pristojnih čimteljev. In dokler je elaborat čakal potrditve, je kredit za kolje zapadel. Nekoliko manj formalnosti in rekli bi, tu-

di birokracije pri dodeljevanju kreditov bi pospeševanju kmetijskih pridelkov le koristilo.

Posebno slabo vpliva na razširjanje pogodbenega sodelovanja kršitev pogodbenih obveznosti. Tako je bilo lani; med kmetijskimi zadrugami in zadrugh precej pogodbenega sodelovanja v pridelavi krompirja. Zadruge bi zatorej morale v prvi vrsti odkupiti presežke krompirja od tistih pridelovalcev, s katerimi so bile pogodbeno vezane. Tega pa se zadruge niso povsem držale ali pa so pozneje ponudile znatno nižjo ceno, kot bi bila primerna, zaradi česar so prav mnogim pogodbenim pridelovalcem ostale v kletih velike količine krompirja. Pri tem je bilo, očitno, tudi nekaj spekulacije s strani zadrugh, ki so obetajoč si zaslužek, najprej odkupile krompir od nepogodbenih kmetovalcev, meneč, da bi jim te količine lahko usle. Pri pogodbenih pa jih bodo počakale. Nastali položaj na tržišču s krompirjem je zato prizadel predvsem pogodbeno pridelovalce krompirja. Čisti računi v pogodbenem sodelovanju med zadrugami in kmetovalci so prvi pogoj za uspešno razvijanje sodelovanja. Tega pa je dosedaj marsikje manjkalo.

Sajenje hibridne koruze si utira pot

Dobra lastnost našega kmeta je stremljenje za tem, da na svoji zemlji pridelava čimveč, to pa je tudi temelj za uvajanje moderne pridelave. Taki začeti se na Gorškem že kažejo v poljedelstvu in drugih panogah kmetijstva. Poljedelstvo daje vedno večje dohodke kmetijstva na Gorškem. Po zaslugi večje porabe umetnih in organskih gnojil ter večje uporabe strojev, je kmetijska pridelava narasla tako količinsko kot tudi kakovostno.

Med pomembne poljske pridelke spada nedvomno tudi koruza. Povprečne pridelke koruze so na Gorškem na primer leta 1956 cenili — v nižinskih predelih, kjer so za to najbolj primerni pogoji, to je Vipavska dolina in deloma Brda — na 29 metrskih stotov na ha, v višinskih predelih na 20 metrskih stotov, povprečje torej 22 metrskih stotov. Ze v letu 1955 so kmetijski strokovnjaki napravili razne poskuse s hibridno koruzo, ki je dala približno 20 odstotkov večji pridelok od domače. Posamezniki, posebno dvoletniki iz Mirna in okolice, ki imajo svoja polja na področju sosednje države, so po zgledu nekaterih tamkajšnjih kmetov, tudi pričeli gojiti hibridno koruzo in jo potem, ko so videli prve uspehe, pričeli uvajati v večjem obsegu tudi na domačih tleh. Se večje spodbude za sajenje hibridne koruze, pa jim je dalo lanskoletno zvezno kmetijsko nagradno tekmovanje za večje pridelke. Tega tekmovanja so se udeležile številne skupine z Gorškega, ki so dosegle povprečje 63,73 metrskih stotov koruznega zrna na ha. Trije kmetije iz Bukovice so pridelali cel 98 stotov, od teh je Franc Žižmond za

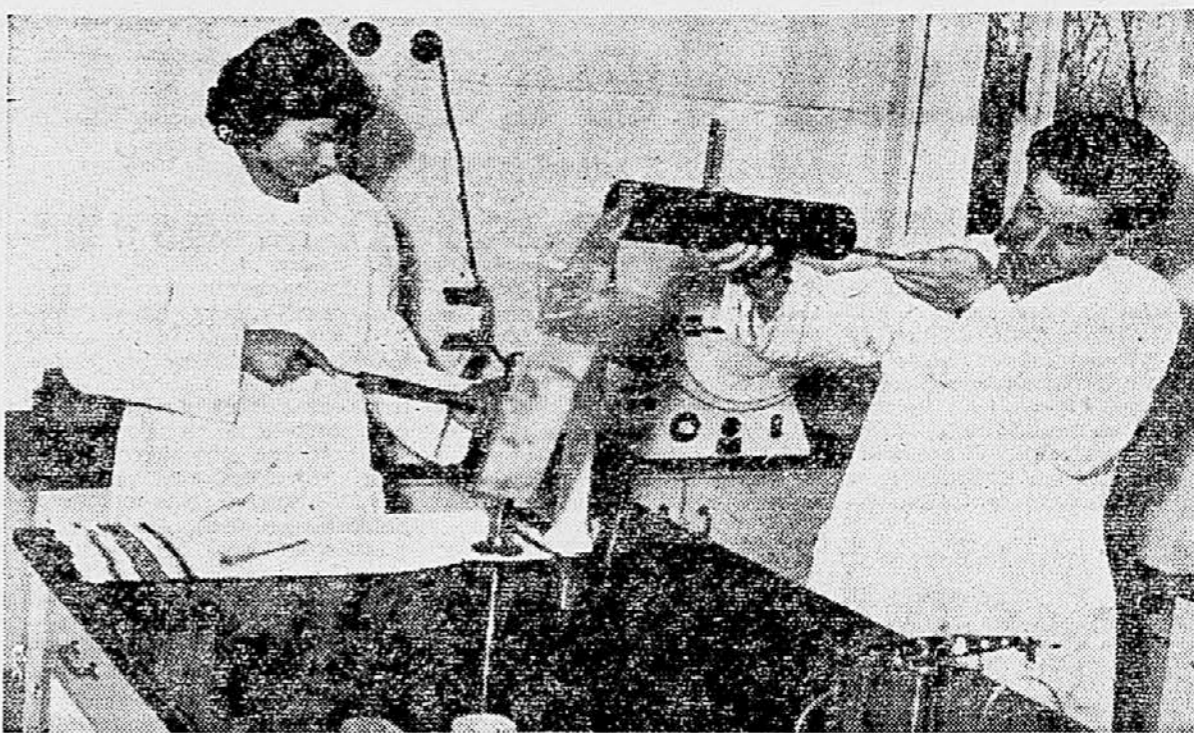
pol stota prekosil vse ostale, saj mu je manjkalo le še 1,5 metrskega stota pa bi bil dosegel številko sto. Zaradi boljše gnojenja in obdelovanja se je pridelok ne le podvojil, ampak se je celo potrojil.

Ti rezultati so spodbudili kmetijsko posestvo Nova Gorica, zadrughno vinarstvo Dobrovo, kmetički delovni zadrugi Bilje in Privlačna ter kmetijske zadruge Nablo, Medana in Renče pri Gorici k odkločitju, da se bodo udeležile natečaja za rekordne pridelke, ki ga je razpisala Kmetijska zbornica Jugoslavije. Obvezali so se pridelati na 2 ha površine po 160 metrskih stotov koruznega zrna na ha. Gotovo se bodo resno zavzeli, da bodo to obveznost izpolnili in ni treba dvakrat reči, dobili tudi nagrado 10 milijonov.

Vemo, da v drugih deželah dosega take uspehe. Lanskoletno zvezno tekmovanje pa je pokazalo, da se daje doseči tako visoki pridelki tudi pri nas. Ob tem bi se moral zamisliti vsak naš delovni kmet, češ, zakaj je njegov sosed lani dosegel dvakratnik, oziroma trikratnik pridelok in se bo letos kar sedem skupin z Gorškega borilo za petkratnik pridelok. Takšne uspehe v kmetijski pridelavi pa je mogoče doseči samo potom raznih oblik sponosarske sadelovanja, ker en sam kmet nima niti vseh potrebnih strojev, niti denarja za nabava večjih količin umetnih gnojil.

Po perspektivnem načrtu za pospeševanje kmetijstva na Gorškem si bo treba prizadevati, da bo do leta 1961 od sedanjih približno 2500 ha površin, ki jih vsako leto poseđa s koruzo, že nad dve tretjinih

površin sadili hibridno koruzo, ki daje že pri običajni obdelavi mnogo višji pridelok kot domača koruza. Letos bo gorška gospodarska poslovna zveza zagotovila pridelovalcem dovolj kakovostnega semena hibridne koruze. Nekateri pospeševalni odbori pri kmetičkih zadrugah premalo delajo na tem, da bi uvedli intenzivno obdelavo in sajenje hibridne koruze. Nekateri zadruge izobesijo samo razpis na oglasno desko za naročilo semen. Tega listača pa vsi zadrughniki niti opazijo ne. Dobro bi bilo tudi organizirati domačo pridelavo semena hibridne koruze, ki ga morajo sedaj uvajati. Pogoje za to imajo zlasti družbeno-kmetijska posestva. Jp.

Prizava semena v laboratoriju

PLEMENSKO SREDIŠČE V RENČAH

Umetno osemenjevanje se vse bolj uveljavlja in je velikega pomena za razvoj živinoreje na Gorškem. Koristi so nedvomno zelo velike, saj je jalovosti vedno manj, zatrite pa so tudi kožne spolne potoci pri živini. To pa niso edine prednosti umetnega osemenjevanja. Predvsem z umetnim osemenjevanjem dosežemo hitro prenašanje dobrih vzrejnih (meso, mlečno) in dednih lastnosti na veliko številno potomstva. To je potrdil tudi Center za umetno osemenjevanje v Renčah.

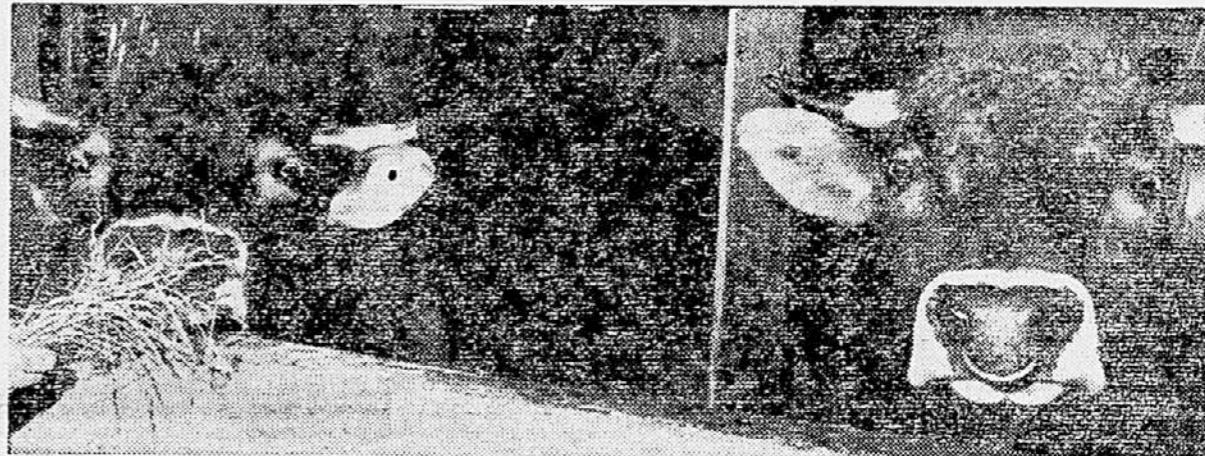
Po lanskoletnem načrtu, ko so pravzaprav šele začeli (začeli so odvzemati seme plemenjakom ter pripravljati seme za nadaljnji postopek), bi morali umetno osemeniti 2000 krav. Zanimanje pri živinorejcih za umetno osemenjevanje pa je bilo izredno

veliko in namesto predvidenih 2000, so umetno osemenili kar 5933 krav na Gorškem, deloma pa tudi v koprskem okraju. Koncem lanskega leta so dobili biki pingavske cikaste pasme in začeli z umetnim osemenjevanjem na področjih nekdanjega tolmenskega okraja, kjer kmetje redijo cikasto govedo. Sedaj razpolaga Center z osmirom uvoženim plemenjaki šivorjave pasme ter s štiri biki pingavske pasme.

Postopoma bodo v Centru za umetno osemenjevanje v Renčah uredili še veterinarsko ambulanto in jo sodobno opretili. Doslej so operacije na bolnih živalih opravičali kar pod zaslonno lopo; veterinar Bojan Koželj je v lanskem letu izvršil 36 težjih operacij in s carskim

rezom rešil pogina marsikatero dobro kravo.

Za nadaljnji razvoj živinoreje ima gorška gospodarska Poslovna zveza v načrtu reorganizirati in okrepi rodovniško službo v okviru Osemenjevalnega centra. Ena izmed najvažnejših nalog letošnjega leta naj bi bila povečana skrb za vzrejo plemenske živine. Dosedanji odkupi plemenske živine in veliko povpraševanje po le-tej, ki se odlikuje predvsem po visoki moličnosti, narekujejo smotrno vzrejo plemenske živine. To reajo je treba organizirati pogodbeno, tako da bodo kmetovalci sodelovali s kmetijsko zadrugo, ki bo uredila odkup in dobro prodajo. Po načrtih naj bi že letos odkupili 400 glav plemenske živine in to 250 telic, 200 bikcev ter 180 krav. —jp

Plemenkja pingavske pasme zadovoljno natezata verige.

Pospeševalteljica kmetijstva po gorah

Kmetijska zadruga v Črni na Korškem ima prav poseben pogoje. Dolinskega sveta sploh ni, po razsežnosti nekaj tisoč hektarov gorških področij z alpsko klimo pa je ena prvih v Sloveniji. Prav zato je njena glavna pospeševalna dejavnost usmerjena na razvoj gozdarstva in živinoreje. Pri žitu in drugih poljskih kulturah, ki prihajajo v poštev predvsem zaradi nujnosti kolobarjenja, o kakih izrednih dosežkih in hektarskih donosih ni govora. Res je pa tudi, da je dajala zemlja vseh pridelkov mnogo več tistim kmetom, ki so se pravilno posluževali umetnih gnojil. Višinska mehanizacija si tukaj, kakor na splošno tudi drugod po Sloveniji je počasi utira pot. Saj marsikateri predele sploh nima primernih komunikacij; Javorc je in Ludranski vrh še nimata niti elektrike, na Koprivno elektriko pa šele zdaj napeljujejo.

Nasprotno. Mnogo je storila za gospodarski dvig po pobočjih Pece, Olševe in Smrekovca ter Uršlje gore. Lasti mnogo uspehov zaznamuje z drzarsko-lesni odsek, ki je skrbel predvsem za gojenje in za izgradnjo gozdnih poti. Posadili so 25 hektarov posek, a bi jih še več, ko bi bili dobili dovolj gozdnih sadik. V bodoče bodo usmerili večjo pozornost raje dobri pripravili tal za naravno pomlajevanje, kot pa dragemu sajenju. Očistili, prehlajali, zredčili in iztrebili so bolno drevje na površini 200 hektarov. Postavili so tudi meraki pitnične, a jih bodo morali še precej več, saj imajo v tihakih dobre zaveznike v boju proti drevesnim škodljivcem. Izgradili so tudi požarne steze in pazili, da bi že v kalit zažigali vsak gozdni požar. Za izgradnjo poti je zadruga vložila dva in pol milijona din,

endar so nekateri veliki in bogati gozdni predeli ostali še vedno nedotaknjeni, ker ni speljanih poti, pa tudi kamionske ceste na mnogih krajih kličejo po popravilu. Nujno bo zajeziti širjenje gozdov na račun pašnikov, za kar bo potrebna objektivnejša razmejitvev med gozdovi in pašniki. Živinoreja je druga osnovna panoga, ki te tudi precej napredovala. Z razširitvijo osemenjevalne mreže in z melioracijskimi deli na pašnikih Bistra, Dretnik in Olševa bodo podani še ugodnejši pogoji za hitrejši razvoj živinoreje. Lani so očistili nad 7 hektarov pašnikov in jih ogradili. Kmetički odbor velika zanimanja za pogodbeno pitanje živine.

Na občnem zboru so se domlenili o tem, da bi bilo treba organizirati servisno službo v okviru poslovne zveze. To bi

bila izposojevalnica raznih sodobnih strojev, viltov, žerjavov, buldožerjev, žičnic in podobnega, da bi te stroje lahko res povsem izkoristili, kar pa v okviru ene same zadrugh ni mogoče. Zadruga bi morala vedno stori tudi za organizacijo odkupa kmetijskih pridelkov.

Zadruga lani torej ni najbolje gospodarila, je pa predvsem na pobudo novega upravnika Franca Golčičnika dobro zastavila svojo pot za bodoča leta. Člani so namreč z odobravanjem sprejeli podrobno izdelani perspektivni načrt za druge in se zanj navdušili. To pa pomeni, da je vsak zase tudi osvojil pripadajoči del obveznosti. Občinski ljudski odbor bo v prihodnje stal zadrugi še bolj ramb o ram in skrbel za uresničenje perspektivnega načrta.

Marija Hriberšek

PODLASICA kmetova pomočnica

V dolgoletni borbi proti voluharju sem preizkusila razna sredstva: strupene masti, zrna in pline, razne neprijetno dišave snovi, pastil, samostrele in podobno šaro. Vsako izmed teh sredstev je bolj ali manj uspešno; uspešnejše toliko bolj, kolikor več smo porabili dragocenejšega časa. Sadržarju, ki me vpraša, kaj je najbolje za uničevanje voluharja, navadno odgovorim: »Podlasica...«

Podlasica na prvem mestu vsa kar neštevila zatiralna sredstva so krajevno omejena — podlasičin delokrog pa je ogromen, nemara vsa naša domovina. Podlasica ne jemlje človeku draga časa, ona ne pozna polovičarstva. Ne čaka in ne preži zunaj ure in ure, temveč gre pogumno v rov — domovanje voluharjevo, na kar jo opozori njen silno občutljivi nos. Voluhar, novodobna »šiba božja«, strah sadjarjev, vrtnarjev, hmeljarjev in ostalih kmetov, se je ponekod v zadnjih letih strahotno razmnožil. Upravičeno bi smeli pričakovati, da se bo vsprejeto z njim razmnožil tudi podlasičji rod. Da ni tako, je precej kriv — človek, prav tisti človek, ki tako obtožuje voluharja in obupava v nemoči proti skritemu sovražnik-

ku. Poleg človeka ima podlasica dovolj štirinožnih sovražnikov. Škoda, ker naši ljudje še premalo poznajo najboljšo pomočnico! Ustleden lovec iz večjega mesta mi je rekel: »Svojim lovem vedno zabijem, naj ščitijo podlasice. Poznam dobre in slabe lastnosti te živalice. Njene koristi pa daleč prekašajo malenkostno škodo, ki jo napravijo mladih divjih zajcev ali pri piščenicah!« — Nekateri kmetije podlasico prav dobro poznajo. Nekdo mi je pripovedoval, kako so podgane na podstrešju ponorele od groze, ko se je tam prikazala podlasica. V Savinjski dolini je preprost kmet napravil gnezdišča za podlasice, nekakšne dolge pozveznjene zaboje z labirintom hodnikov.

Biološko zatiranje voluharja bi morali proučiti naši znani kmetijski zavodi. Kmetom pa svetujem, da lanskih podlasičnih gnezdišč (kupi brun, drv, dračja, štorov in pod.) ne razdirajo, temveč naj po mečah med njivami, ki so pravi raj voluharja, pripravljajo nova. S tem tvega malo časa in nič denarja. Apeliramo na neponekene lovce, da vplivajo na neponekene tovarise s prijazno, prepričljivo besedo in navedejo težke mil-

jone, ki jih utrpi naše kmetijstvo in posledno vsi potrošniki vsako leto. Starši in učitelji pa s toplo besedo pomagajte mladim razumeti kmetovo težko borbo s skrivitim sovražnikom — voluharjem.

Vitko telo podlasice je ustvarjeno za stikanje v rovih, katerih prebivalci so ji prava slabiča. V aprilu in maju, ko ima mlade, skoraj ne pozna strahu; iz vrtnika pred hišo pobere voluharje in miši zaporedoma vpricho strmejih človeških obrazov.

Moja izkušnja: biološko zatiranje voluharja je najcenejše in — najuspešnejše. Anton Jelen, sadjar, Sentilj pri Velenju.

Podlasica, najučinkovitejša pokončevalka voluharjev

Kako uporabljati boraks

Prve naše poskuse z borakom smo delali z zalivanjem povrtnine. Kmalu pa sem se prepričal, DA JE SKROPLJENJE NA LISTJE BOLJŠE iz naslednjih razlogov:

1. učinek je večji in hitrejši,
2. delo je opravljeno hitreje in ceneje,
3. poraba škropilca je naravnost neznatna v primerjavi z zalivanjem.

To velja enako za vrt, drevesnico, sadovnjak in vinograd. Primerna je sadna ali trsna škropilnica pa tudi majhna ročna škropilnica za fitt. Cim bolj drobno prši, manjša je poraba škropila, učinek pa večji, saj zadostuje, če je listje z obeh strani vlažno in ni potrebno, da z njega kaplja raztopina.

Boraks je bela sol, ki se v vodi malo težko topi. Uporaben pa je enako kovaški kakor tudi toaletni boraks, slednji je bolj droben ter 2-3 krat dražji.

Prve naše poskuse z borakom smo delali z zalivanjem povrtnine. Kmalu pa sem se prepričal, DA JE SKROPLJENJE NA LISTJE BOLJŠE iz naslednjih razlogov:

1. učinek je večji in hitrejši,
2. delo je opravljeno hitreje in ceneje,
3. poraba škropilca je naravnost neznatna v primerjavi z zalivanjem.

Prve naše poskuse z borakom smo delali z zalivanjem povrtnine. Kmalu pa sem se prepričal, DA JE SKROPLJENJE NA LISTJE BOLJŠE iz naslednjih razlogov:

1. učinek je večji in hitrejši,
2. delo je opravljeno hitreje in ceneje,
3. poraba škropilca je naravnost neznatna v primerjavi z zalivanjem.

Tudi letos naprej

Z zasedanja OLO v Trbovljah

V soboto je bilo v Trbovljah zasedanje okrajnega ljudskega odbora, ki je razpravljal in sklepal o družbenem planu in okrajnem proračunu za leto 1958. Družbeni plan določa, da se bo narodni dohodek letos povečal za 7 odstotkov v primeri z lanskim letom ali od lanskih 119.962 din na letošnjih 128.265 din na prebivalca. V posameznih gospodarskih panogah je v načrtu naslednje povečanje: fi-

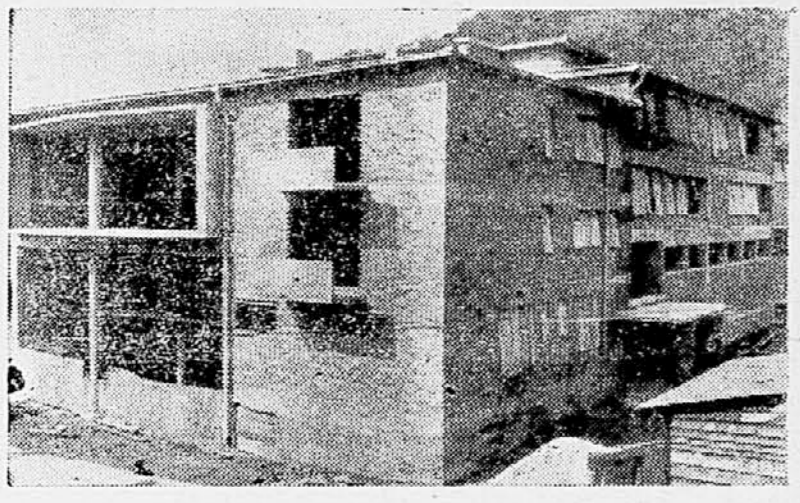
stvi: Brežice 165 milijonov 815 tisoč din, Trbovlje 160 milijonov 966 tisoč din, Zagorje 113 milijonov 149 tisoč din, Sevnica 113 milijonov 130 tisoč din, Videm-Kriško 107 milijonov 311 tisoč din, Hrastnik 73 milijonov 897 tisoč din, Radeče 60 milijonov 657 tisoč din in Senovo 55 milijonov 726 tisoč din.

Naj mlajši odborniki ne zamerijo — kakor je bil to primer pri nekaterih uslužbencih od pisa-

trditi, da njihova razprava ni bila živahna, vendar je bilo v njej mnogo ozkosti in lokalizma. To zgornje potrjuje dejstvo, da niso skoraj razpravljali o možnostih za povečanje industrijske proizvodnje, čeprav jih je tovariš Martin Gosak, predsednik OLO, pozival k temu, medtem ko je bilo več kot pol razprave posvečeno razdelitvi investicijskih sredstev. Seveda, tudi o investicijskih je potrebno govoriti, toda ne samo s stališča kraja ali podjetja, temveč s stališča okrajne skupnosti, ker je le tako mogoče biti objektivni in ker samo to zagotavlja najpravičnejšo in najsmotnejšo razdelitev razpoložljivih sredstev. Mnogo več pa bi bilo morali govoriti o možnosti za povečanje proizvodnje, na primer o težnji nekaterih podjetij, da bi bili njihovi proizvodni plani raje manjši kot večji, ker bi jih potem zlahka presegli. Po družbenem planu se bo industrijska proizvodnja povečala za 2 odstotka. Ker je v planu tudi povečanje zaposlenih v industriji za 1,2 odstotka, in če upoštevamo, da bodo nekatere podjetja nabavila nove stroje, ni pričakovati, da bi se kaj povečala tudi delovna storilnost. Zakaj niso odborniki posvetili več pozornosti temu problemu, na katerega je opozoril tudi podpredsednik OLO, Tone Zupančič v svojem uvodnem referatu?

Ne morem se tudi strinjati s trditvijo nekaterih odbornikov, da se materialna osnova komun delansko ni povečala, kajti s povečanjem proračunskih dohodkov so se povečali tudi izdatki, ki jih je prej vseboval okrajni proračun. To je res, toda ali pomenijo materialno osnovo samo proračunska sredstva. Kaj pa sredstva, s katerimi razpolagajo gospodarske organizacije? Ali njih ni mogoče šteti kot materialno osnovo občine, saj se zadnje čase toliko poudarja, da bo odslej i ostvaritev osebnih materialnih koristi i reševanje skupnih problemov komun odvisno od večje povezanosti podjetij in občine. Sredstva gospodarskih organizacij pa so se — kakor vemo — precej povečala in bodo v bodoče vedno večja, če bodo delovni kolektivi in družbeni organi komun povečali proizvodnjo in znižali proizvodne stroške, za kar jih novi gospodarski predpisi bolj kot kdajkoli prej stimulirajo s skladnim povečevanjem tistega dela dohodka, ki ostane podjetju oziroma občini.

Na potek zasedanja je prav gotovo vplivalo tudi dejstvo, da sta oba zbora začela razpravljati najprej o manj važnih stvareh (poročastih in personalnih zadevah) in šele nato o družbenem planu in okrajnem proračunu.

V Trbovljah gradijo novo blagovnico

vični obseg industrijske proizvodnje za 2 odstotka, kmetijska proizvodnja za 6 ods., posek v gozdarstvu za 5,9 ods. (zaradi redčenja), gradbena dejavnost za 6,5 ods., blagovni promet za 8 ods., skupni promet gostinstva za 9,3 ods., vrednost obrtne proizvodnje in storitev za 19 ods. Letošnje investicije — gospodarske in negospodarske — bodo na isti ravni kot lani. Tudi za osebo potrošnjo in družbeni standard je misljeno nadaljnje povečanje.

Skupna proračunska potrošnja bo za 15 ods. večja kot lani in bo znašala milijardo 230 milijonov dinarjev. V letošnjem letu bo razmerje med okrajnim in občinskimi proračuni 30:70, medtem ko je bilo lani to razmerje 42:58. Povečanje občinskih proračunov na račun okrajnega in v zvezi s prenosom številnih pristojnosti na občinske ljudske odbore, ki terja nujno tudi krepitev materialne osnove. Okrajni proračun določa za 580 milijonov din dohodkov in prav toliko izdatkov, posamezne občine pa bodo razpolagale z naslednjimi proračunskimi sred-

V „Elanu“ ne gre vse prav

Tovarna športnih izdelkov »Elan« je izpopolnila v našem gospodarstvu vrzel, ki je bila do tedaj, tako v izdelavi raznih športnih predmetov, katere so se odločili delati doma, kot tudi, da je veliko število delavskih družin iz Begunj in tudi širše okolice došlo tam stalno zaposlitev. Zdal si ni mogoče predstavljati Begunj brez »Elana«. To je bilo delno opaziti tudi sedaj, ko so zaradi sedanje krize v podjetju nekateri zaceen iskati delo drugje.

V zadnjem času pa je v podjetju nekaj zavržalo. Podjetje je začelo v finančne težave in je bilo prisiljeno zaprositi za jamstvo občinski ljudski odbor v Radovljici, 50.000.000 din, kolikor so prosili, pa jim gotovo ne bo dal noben ljudski odbor, dokler se ne bo prepričal, zakaj nenaekrat takšno stanje. In posiljal so posebno strokovno komisijo v podjetje, ki si je ogledala stanje in poslovanje in tudi ugotovila vzroke, zakaj je nenaekrat nastala potreba po jamstvu v taki višini. O tem obširnem kritičnem, a stvarnem poročilu je razpravljala nato občinski ljudski odbor v Radovljici in po obširni razpravi sklenil, da bo dal zaproseno jamstvo le, če bodo prej izvedli personalne spremembe v podjetju. Na ponovni seji, na kateri pa so sodelovali tudi zastopniki podjetja »Elan«, so nato izročili vse gradivo komisiji za razrešitev direktorjev, ki je ustanovljena pri ljudskem odboru. Ta komisija bo po proučitvi gradiva odločila o spremembah v podjetju. Vse kaže, da se bodo tako nujni ukrepi še malo zavlekli. In v kratkem še, kaj je ugotovila strokovna komisija v »Elanu«. Glavni vzrok, da je podjetje začelo v finančne težave, so številni artikli, ki leže v skladišču in jih

ne morejo več plasirati na tuj tržiča. Tako imajo po podatkih za preko 100 milijonov dinarjev reketov za perlanico, kakavov in tudi smučki, ki ne gredo več v promet. Glavni artikeli, ki se je ustavil, so reketi, ker je to bila le moda, torej je modni artikel in je na tržišču izredno močna japonska konkurenca. Kajaki so tudi predragi in pa zastareli tip, da za izvoz niso več konkurenčni. In tako dalje. Vse to je povzročilo resne finančne težave in posledica tega je, da imajo delavci že tretji mesec le 75-odstotno plačo. Poleg tega na je komisija ugotovila še veliko familiarnost v podjetju, razpisavanje z reprezentančnim skidom in raz-

nimi darili, nepotrebno izplačevanje nadur in podobno. Ne glede na to pa je komisija mnenja, da ima podjetje vse možnosti in pogoje za nadaljnji razvoj, le da je treba temeljito spremeniti poslovanje podjetja in naiti artikole, ki bodo komercialno bolj gotovi. Predlagajo so predvsem izdelovalne in lesne galanterije, za katero je veliko povpraševanje na tržišču.

»Afera Elan« je na Gorenškem povzročila dokaj razpravljajla, kar kaže, da se prebivalstvo zanimalo za usodo svojih podjetij, kdo je kriv, se pogosto sprašujejo, kako tako stanje. Gotovo v prvi vrsti uprava podjetja, nato pa tudi delavci svoje podjetja, ki ni vztrajal na sklepih, ki jih je sprejel, pa tudi oblasti organi, ki so dali jamstva in kredite, ne da bi si polžice ogledali stanje v podjetju in da bi mu skušali pomagati. Zato je treba najti pametno stvarno rešitev za podjetje in urediti položaj tamkaj zaposlenega delavstva. Treba pa bo tudi dvigniti organe delavskega samoupravljanja v podjetju na tisto mesto, ki jim v naši družbi pripada.

Tisk se močno širi

V Smartnem ob Paki so močno navezani na razne časopise in revije. Zaradi tega ni čudno, da je v kraju nad 250 naročnikov »Kmečkega glasua, nad 70 »Slovenskega poročevalca«, nad 60 »Celjskega tednika«, okrog 30 »Ljudske pravice« itd. Poleg tega pa prodajo v trafiki še okrog 360 raznih časopisov. Ljudje radi obiskujejo tudi krajevno knjižnico, saj so jo zadnja leta precej izpopolnili. Omenimo naj še, da ima sloška mladina naročenih nad 300 izvodov raznih mladinskih časopisov in okrog 90 izvodov knjig iz zbirki mladinske knjige.

Pionirji so tekmovali

Avto-moto društvo v Senčurju je priredilo te dni tekmovalne pionirje in pionirki, ki so na izbirnih tekmovalnih in pionirskih avto-moto kroških osvoji prva mesta. Mlajši pionirji so tekmovali s skiroji, starejši pa z dvokolesi. Skupno je nastopilo 22 pionirjev iz Britofa, Visokega, Olsheva in Senčurja. Zmagovalci bodo nastopili še na zaključnem tekmovalju, dobili pa so tudi praktične nagrade.

R. C.

PO CESTAH LJUBLJANE

Sovjetski znanstveniki v Ljubljani

Konec aprila bo prišel v Ljubljano znani sovjetski znanstvenik Konstantin Skrijabin, redni član Akademije znanosti ZSSR. Kot gost jugoslovanskega Akademskoga sveta bo prof. Skrijabin ostal v naši državi 10 dni in bo obiskal najvažnejše medicinske, veterinarske in druge znanstvene ustanove. Za časa svojega bivanja v Jugoslaviji bo prof. Skrijabin tudi predaval študentom ljubljanske, zagrebške in beograjske univerze.

Filmski spored v prihodnjem tednu

Kino Union bo od danes dalje predvajal francoski film režiserja Marca Allegrea »Ljubime lady Chatterley«. Ljubezenski trikotnik igra Leo Genn, Danielle Darrieux in Erno Crispien.

Zadnji film iz lanske letošnje domače proizvodnje, »Samo ljudje«, hrvaškega režiserja Branka Bauerja bo predvajal kino Komuna od zredne tedna dalje. Po vsebini je film ljubezenska melodrama, avstrijskega tipa. Lani nas je zastopal na festivalu v Benetkah, kjer je dobil precej neslavno pohvalo pa so glavno igralko Tamara Mitlic.

Na temo lepe mlinarice, za katero naklonjenost se poteguje guverner, so v zadnjih letih posneli kar dva filma, uporablja pa jo je tudi De Sica v eni izmed svojih petih zgodb v filmu »Neapelsko zlato«. Vse tri filme bomo videli tudi pri nas. Prvi, francoski, sovjetski z naslovom »Mlin ljubezne pride na spored v torko v kinu Vič. Lepo mlinarico igra španska lepotica Carmen Sevilla, guvernerja pa mednarodni komik, italijanskega porekla Mischá Amer.

Kino Sloga bo ves prihodnji teden predvajal ameriški vojni film »Pustolovščina v Burmii. Od zanjstovljenosti komik, italijanskega izvora Eisensteinov film »Generalna linija, Renoirjev »Clovek

Telefona na Gospodarskem razstavišču

Na VII. kongres ZKJ se pripravljata tudi ljubljanska telefonska služba. Te dni končujejo zadnje priprave za začetek obratovanja telefona zvezne od Zagreba do Ljubljane. Tako bo tudi Ljubljana povezana z ostalimi našimi centri, ki imajo že uvedeno to službo.

Najprej bodo namestili na Gospodarskem razstavišču

aparaturu za prenos slik po telegrafskih žicah. Ze nekaj dni pred kongresom bo naprava začela poskusno obratovati, po kongresu pa jo bodo verjetno prenesli v novo palačo PTT v Cigaretovih ulici.

Spominjska svečanost

V četrtek zvečer sta priredila Slavistično društvo in Inštitut za slovensko filologijo v zborni dvorani ljubljanske univerze komemoracijo v spomin pokojnega prof. dr. Rajka Nahtigala.

Uvodno besedo je imel prof. dr. Anton Slodnjak, o pomenu in delu tega velikega moža pa je govoril univ. prof. dr. France Tomšič.

Razen številnih članov Slavističnega društva in Inštituta za slovensko filologijo, študentov in drugih, se je udeležila komemoracije tudi pokojnikova hči z družino.

Plodno delo RK v Šiški

Pred dnevi je bil v dvorani »Svobode« v Spodnji Šiški redni letni občni zbor občinskega odbora Rdečega križa Ljubljana — Šiška.

Organizacija Rdečega križa v občini Šiška sodi med najboljše v Sloveniji. Zlasti zaradi smotrnega izvajanja delovnega načrta. V minulem letu je bilo v organizaci-

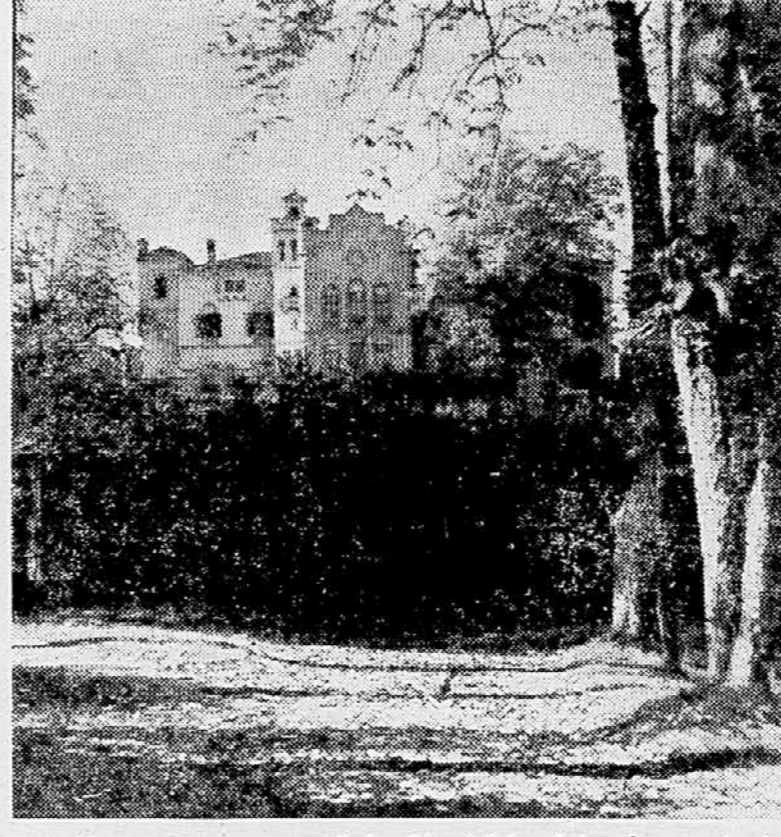
Je vključenih nad 5300 članov, celotno delo pa se je odvijalo v 8 komisijah.

S prostovoljnimi prispevki, ki jih je dobila v tednu borbe proti tuberkulozi, je komisija, ki se ukvarja s tem socialno-zdravstvenim problemom, dodelila socialno ogroženim in oholelim za tuberkulozo različno zinsko triletožno blago. Za prostovoljno odjajo krvi se je odzvalo 35 podjetij in ustanov v občini s 1360 prostovoljnimi krvodajalci. Tudi borba proti alkoholizmu je ena izmed osnovnih nalog organizacije, otvoritve novih mitečnih restavracij je v nemali meri tudi zasloga organizacije Rdečega križa. Na posameznih solah so v teku tečaji prve pomoči. Organizirali bodo tudi več tečajev za prostovoljne bolničarje.

Jesenice za Dan mladosti

Občinski komite Ljudske mladine na Jesenicah pripravi vsako leto skupno z družbenimi in množičnimi organizacijami obsežen in kvaliteten program za mladinski festival, ki ga prirejajo v počastitev rojstnega dneva maršala Tita. Za letošnji VII. mladinski festival so že sedaj priprave v polnem teku. Sodeč po njih bodo letošnje kulturno-prosvetne, športne in druge prireditve presegle vse dosedanje. Poleg občinskih in osnovnih organizacij se pridno pripravljajo tudi organizacije po šolski, taborniki, mladinci, društva prijateljev mladine, Počitniška zveza in vsi drugi, ki imajo v svojih vrstah mladino ali pa skrbijo zanjo.

Prireditve ne bodo samo na Jesenicah, ampak domala v vseh krajih v občini. Program bo obogatila tudi ljudska tehnika, ki bo priredila več tekmovalnih cibernov in pionirjev s skiroji. Mladina si bo ogledala Alpski

Tehnično vodstvo za gradnjo Obsoletske železnice se je te dni vselilo v Jelšinarad, ki ga vidite na sliki. Kakor smo že poročali, je investitor te gradnje JLA, ki bo tudi delovna večina sama opravila. Proga naj bi bila popolnoma gotova do konca letošnjega leta.

»Skapenove zvijače« v francoščini

Višješolci VI. gimnazije v Ljubljani so v zadnjih dneh našdirali »Skapenove zvijače« v francoščini. Občinstvu se bodo predstavili prihodnjo sredo zvečer v Križankah.

To ni prva njihova predstava v francoščini. Ze lani so si dijaki te »francoške gimnazije«, kjer imajo od prvoga do osmega razreda vsi obvezno predmet francoščino, uprizarili v svoji teledarici francosko komedijo. Letos pa so v režiji in pod vodstvom prof. Marije Saje našdirali to delo.

Sport Sredi kegljaške sezone

Na kegljiških širah po vsej Sloveniji je dan za dnem velik »promet«. Kegljaki so namreč že sredi nove sezone. Pred njimi pa so tudi najvažnejši nastopi leta — tekme za prvenstvo Jugoslavije.

Pred nedavnim so zaključili tekmovalno prvenstvo slovenske kegljaške lige za moške. Prvak je četrtilič zaporedoma postal kranjski Triglav, z njim vred pa so si še štiri naslednje ekipe priborile pravico nastopa na državnem prvenstvu, ki bo od 15. do 22. maja v Zagrebu. Slovenijo bodo torej zastopali: Triglav, Branki, Gradis (Lj.), Betonjarci in Jesenice. Na ženskem ekipnem prvenstvu Slovenije je osvojil prvenstvo ljubljanski Gradis. Za njimi Branki, Triglav, Ljubljana itd. Nastieta štiri društva bodo igrala

tudi na državnem prvenstvu, ki bo 4 in 5. maja v Beogradu. In naposled mladinci. Ti so začeli z republikim moštvenim prvenstvom v Trbovljah. Za zdaj vodi Tehnika, tekme pa še trajajo.

PRVENSTVO POSAMEZNIKOV
Zelo zanimive so tudi tekme posameznikov. Ze na prvenstvih okrajnih kegljaških zvez so se razvneli hudi boji, saj dajejo te tekme kvalifikacijo za republiko prvenstvo. Za naslove prvakov Slovenije se bo 13., 16. in 20. aprila borilo v Kranju 72 izbranih kegljačev. Največ zastopnikov — po 18 — bosta postavila ljubljanska in mariborska okrajna zveza, 12 kranjska itd. Prvenstvo brani Grom z Raškega. Najboljši s slovenskega prvenstva bodo nato startali seveda na prvenstvih Jugoslavije v Zagrebu.

Najboljše slovenske kegljave pa se bodo sestale 12. in 13. aprila v Celju, tu bo Novakova (Branki) skusala v družbi 37 tekmič obdržati svoj status prvaka.

NOVA SPOMLADANSKA NEDELJA ZA TOCKE

Ali bomo že spet praznih rok?

Jutri se bodo spet na številnih travniških podlji za žozami in točkami — nasi ogometiši. Sezona se je kar na mah razpisrila na široko in zdaj menda ni nikjer več ogometnega kolektiva, ki bi ne imel opraviti nedeljo za nedeljo.

Predvsem mislimo zdaj na našo ogometno cono, iz katere se odpirajo razgled v višjo konkurenco. Ili zvezo ligo. Slovenski trije zastopniki so nas zadnjo nedeljo v boju za tocke pustili docela na cedilu. Ne samo tisti, ki so šli ponje drugam, temveč je celo oai srečnejši, ki so lahko igrali doma.

Tudi ta termin je po tej strani podoben prejšnjemu, se pravi, da se bodo dve tekmi odigrale v Beogradu. Slovenski igrači so lahko izkazali na domačem travniku in bo samo ljubljanski Odred moral pokazati, kaj zna, na igrišču v Zagrebu.

REČANI V ŠISKI

Ljubljanci bodo danes lahko gledali prvenstveno srečanje med Rijeko in Ljubljano. Tekma se bo začela ob 15.30 uri. Pred tekmo bosta od 13.30 ure dalje igrali mladinski ekipi Slovana in Ljubljane. Za gledalce bodo vozili avtobuse od Ajlovine. Kdo bo zmagal, bomo povedali jutri zvečer. Svoj vestnik... Mariborski Branki bo imel gosta iz Zagreba, in sicer enajstorjeto Elektrostruja, nad katerim bi moral spet vseh pravilke zmagati. Če bodo ta pravila obveljala tudi jutri, bomo prav tako videli...

Ostali pari XIX. kola v tej coni so razporejeni takole: Lokomotiva — Trešnjevka, Uljanik — Jadran, Orient — Šibenik, Segesta — Varteks, Metalac — Odred.

Hkrati s 14 udeleženci v naši coni bodo dvajdvajsetje za tocke igrali tudi v zvezi ogometnih ligi, in sicer v naslednjih srečanjih: Split — Crv. zvezda, Spartak — Velež, Zagreb — Hajduk, Zeljeznik — Beograd, Radnicki — Budućnost, Vardar — Dinamo in Partizan — Vojvodina.

Slednje pojde prvenstveni ples dalje tedno ljubljansko-primoski ligi z drugim spomladanskim kolom, ki bo združilo v pare naslednje nasprotnike: Jesenice — Rudar (I), Slóvan — Triglav, Izola — Nova Gorica, Gradis — Krim (ob 10.30 na igrišču Gračarja) in Ilirija—Tržič.

BREZ VESTI O OLYMPIJU

Košarkarje Olimpije smo z najljepšimi željami pospremili v Carigrad na prvo tekmo za pokal evropskih košarkarskih prvakov. Čeprav smo vedeli, da dvoboj s turškimi šampionom ne bo lahek, smo vendarle gojili tiho upanje, da se fantje ne bodo vrtni poraženi. Z Borisom Kristančičem pa smo se tudi domnili, da bo za naš list pred tekmo in po njej telefonično sporočil vse novice iz največjega turškega mesta.

Danes pa smo zaman pričakovali poziv iz Carigrada. Bilo je, kakor da so se ljubljanski košarkarji pogrezli v zemljo. Od nikoder nobene vesti o njih. Ni ti v klubu, niti v ostalih ljubljanskih uredništvih, pa tudi beograjski kolegi nam niso znali povedati ničesar.

Glede na nedavno katastrofo nogmetišev Manchester Uniteda, smo povprašali tudi centralo JAT v Beogradu. Od tam smo dobili pomirljivo sporočilo, da so igralci v četrtek poleteli z rednim letalom JAT iz Beograda v Carigrad in v redu prišli tjakaj okrog 15. ure.

OLYMPIJA V CARIGRADU

VOĐSTVO: Pezdri in Mejač, **TRENER:** Ogrič, **TEHNIČNI VOĐJA:** Fugina, **IGRALCI:** Bajc, Brišnik, Danev, Dermastia, Jelinkar, Kandus, Kralj, Kristančič, Lokar, Podboj, Polišak, Skrijanc.

Ker tudi Tanjug do 23.15 ni posredoval nobene vesti iz Carigrada, smo bili žal primorani zaključiti redakcijo, ne da bi naše bralce lahko seznanili z izidom te važne tekme.

STUNJEČASOVESTI

da je na vožnji za rally na Akropolis iz druge skupine udeležencev, ki so potovali iz Trsta preko Jugoslavije, iz Soluna nadaljevalo pot proti Atenam še 23 vozil;

da je košarkarsko moštvo Dinamo iz Rige, ki sodeluje v tekmovalju za pokal evropskih prvakov, odigralo v svoji skupini dve tekmi, in sicer z zmago nad ekipo Humboldtove univerze iz Berlina doma s 83:58 in v Berlinu z 91:86;

da je na mladinskem nogometnem turnirju FIFE na Luksemburkem odigral še nadaljnjo tekmo: Zah. Nemčija : CSR 3:1 (1:0).

BADMINTON SI UTIRA POT

Slovenski igralci badmintona se bodo letos prvič pomerili za naslove republikih prvakov. To je sklep seje odbora za badminton, ki že drugo leto deluje v okviru Teniske zveze Slovenije. Organizatorji tekmovalja, ki bo po vsej verjetnosti maja v Ljubljani, si prizadevajo, da bi bila udeležba za tem prvem republikem prvenstvu kar najštevilnejša.

BEograd : LJUBLJANA 9:0

V nadaljevanju nogometnega tekmovalja mestnih študentskih reprezentanc na Reki je včeraj izbrano moštvo Novga Sada premagalo Zagreb 1:0. V Opatici pa sta bili odigrani le dve tekmi: Skopje : Sarajevo 6:3, in Beograd : Ljubljana 6:0.

NAMIZNI TENIS

Jugoslavija : Anglija 6:6

Miro Šteršaj je lani v Kranju podrl skoraj 1000 kegljev. In kako se bo letos uveljavil

žati ta častni naslov. Tri tedne pa jo nova in še težja enaka naloga čaka na državnem prvenstvu v Beogradu.

Višek letošnje kegljaške sezone pa bo dvoboj moških in ženskih reprezentanc Madžarske in Jugoslavije, ki bo 15. junija v Ljubljani.

RAZGIBANE SINDIKALNE REKME

Množični tok tudi nastopi sindikalnih aktivov. Prednjači Ljubljana, kjer se udeležuje mestnega sindikalnega prvenstva kar 67 sindikalnih aktivov in 350 posameznikov. Te tekme prireja skupno Okrajni sindikalni svet ter okrajna kegljaška zveza. Prvenstvo, ki poteka nad vse uspešno, bo zaključeno konec meseca. Za zdaj vodi med moštvi Ljubljana z registriranimi igralci, med neregistriranimi pa Teta.

Zares smo torej sredi kegljaške sezone...!

SAH

Dvanajsta partija v dvoboju Smislov — Botvinnik se je končala z zmago Botvinnika.

BREZ VESTI O OLYMPIJU

Košarkarje Olimpije smo z najljepšimi željami pospremili v Carigrad na prvo tekmo za pokal evropskih košarkarskih prvakov. Čeprav smo vedeli, da dvoboj s turškimi šampionom ne bo lahek, smo vendarle gojili tiho upanje, da se fantje ne bodo vrtni poraženi. Z Borisom Kristančičem pa smo se tudi domnili, da bo za naš list pred tekmo in po njej telefonično sporočil vse novice iz največjega turškega mesta.

Danes pa smo zaman pričakovali poziv iz Carigrada. Bilo je, kakor da so se ljubljanski košarkarji pogrezli v zemljo. Od nikoder nobene vesti o njih. Ni ti v klubu, niti v ostalih ljubljanskih uredništvih, pa tudi beograjski kolegi nam niso znali povedati ničesar.

Glede na nedavno katastrofo nogmetišev Manchester Uniteda, smo povprašali tudi centralo JAT v Beogradu. Od tam smo dobili pomirljivo sporočilo, da so igralci v četrtek poleteli z rednim letalom JAT iz Beograda v Carigrad in v redu prišli tjakaj okrog 15. ure.

OLYMPIJA V CARIGRADU

VOĐSTVO: Pezdri in Mejač, **TRENER:** Ogrič, **TEHNIČNI VOĐJA:** Fugina, **IGRALCI:** Bajc, Brišnik, Danev, Dermastia, Jelinkar, Kandus, Kralj, Kristančič, Lokar, Podboj, Polišak, Skrijanc.

Ker tudi Tanjug do 23.15 ni posredoval nobene vesti iz Carigrada, smo bili žal primorani zaključiti redakcijo, ne da bi naše bralce lahko seznanili z izidom te važne tekme.

STUNJEČASOVESTI

da je na vožnji za rally na Akropolis iz druge skupine udeležencev, ki so potovali iz Trsta preko Jugoslavije, iz Soluna nadaljevalo pot proti Atenam še 23 vozil;

da je košarkarsko moštvo Dinamo iz Rige, ki sodeluje v tekmovalju za pokal evropskih prvakov, odigralo v svoji skupini dve tekmi, in sicer z zmago nad ekipo Humboldtove univerze iz Berlina doma s 83:58 in v Berlinu z 91:86;

da je na mladinskem nogometnem turnirju FIFE na Luksemburkem odigral še nadaljnjo tekmo: Zah. Nemčija : CSR 3:1 (1:0).

da sta se atletski federaciji Vzhodne in Zahodne Nemčije sporazumeli, da bosta na evropsko atletsko prvenstvo n. Svedsko poslali skupno ekipo, kakor je to bilo že na olimpijskih igrah v Melbournu;

BADMINTON SI UTIRA POT

Slovenski igralci badmintona se bodo letos prvič pomerili za naslove republikih prvakov. To je sklep seje odbora za badminton, ki že drugo leto deluje v okviru Teniske zveze Slovenije. Organizatorji tekmovalja, ki bo po vsej verjetnosti maja v Ljubljani, si prizadevajo, da bi bila udeležba za tem prvem republikem prvenstvu kar najštevilnejša.

BEograd : LJUBLJANA 9:0

V nadaljevanju nogometnega tekmovalja mestnih študentskih reprezentanc na Reki je včeraj izbrano moštvo Novga Sada premagalo Zagreb 1:0. V Opatici pa sta bili odigrani le dve tekmi: Skopje : Sarajevo 6:3, in Beograd : Ljubljana 6:0.

NAMIZNI TENIS

Jugoslavija : Anglija 6:6

Nad 970 milijonov din

Ljudskega premoženja so obvarovali pred uničenjem gorenjski gasilci

Te dni je bila v Kranju redna letna skupščina okrajne gasilske zveze, ki se je udeležilo 135 delegatov in gostov, med njimi tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Matevž Hec...

Na skupščini so ugotovili, da je bilo delo gorenjskih gasilcev v lanskem letu zelo plodno. Na področju okrajne deluje 137 prostovoljnih gasilskih društev, ki štejejo nad 9.500 članov...

Škropiva so ribam nevarna

Kakor vsako leto v tem letnem času, opravljajo sadjarji tudi zdaj škropljenje sadovnjakov. Predpomladansko škropljenje sadnega drevoja je velike važnosti, da preprečimo škodo, ki naj bi nadomestila lanske izgube...

Toda pri tej važni akciji je treba opozoriti, da je večina škropiv nevarna ribam. Zato naj bi sadjarji, ki škroplijo sadovnjake blizu potokov, to delo opravili obzirno, tako da ne pridejo škropiva (rumesana, kreosana, dinosana, rumenega olja, žvepleno-apnene brezide) v vodo...

Važno je tudi, da izpraznjeno posodo ne lupiramo ali izplakujemo v potoku, kakor je to ponekod navada. Takšna malomarnost bi mogla imeti smrtonosne posledice za ribe, škropilcev pa je po zakonu o sladkovodnem ribištvu odgovoren za povzročeno škodo...

ASP. KOLENDAR Sobota, 5. aprila: Vincenc. V četrtjek je diplomirala za inženirja kemije MIMI PERNEL iz Rožne doline. Cestnata Marija in Darinka. Na Pravni fakulteti je diplomirala Tajana KALUŽA iz Postojne. Cestnata. Ing. agronomije Peterlin Mirana. Ing. diplomirano iskreno čestitamo! NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUŽNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20-7. URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRIZNANIH VES DAN. Zdravstveni dom BEZIGRAD: dr. Naglas Marjan, Lavričeva 5-a, tel. 31-286. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-800. Zdravstveni dom CENTER: dr. Vrbica Milena, Komenskega 23, tel. 31-291. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-200. Za otroke do 7 let starosti kličite od 7-20 ure tel. 39-151. Zdravstveni dom VIČ: dr. Zavrnik Gorazd, Rimska c. 22, tel. 30-342. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-479. Nedeljska dežurna služba v ambulanti Mirje, Rimska c. 31, od 8. do 14. ure, tel. 21-797. Zdravstveni dom SISKI: dr. Pomkar Rafael, Celovška 25, tel. 20-748. Zdravstveni dom MOSTE: dr. Zavrnik Gorazd, Krekova 5, tel. 31-359. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-309. Zdravstveni dom RUDNIK: dr. Lobe Franc, Njegoševa 25, tel. 31-341. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 20-900. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje. Zdravstveni dom LJUBLJANA CENTER: obveščate vse starše, da bo cepiljenje proti dani od 7. do 11. aprila za vse tiste otroke, ki so bili v mesecu marcu letos prvi cepljeni. Cepiljenje bo v Centralnem otroškem dispanzerju stare pravde 2. Obenem opozorjamo vse starše, katerih otroci so bili cepljeni proti dani v letu 1957 dvakrat, naj pridejo v tem času na tretje cepiljenje. Pred vsako jedjo ali po njej ste prišli misliti na svoj želedec, ki ga morda zdravite brezuspešno z različnimi zdravili. Najbrž pa se niste poskušali s prežvečenim in učinkovitim prirodnim zdravilom: rožgasič - DONAT - vreloem. Zahtevajte ga v trgovinah, pri Prehrani, Ekonomski in Mercatorju. Namesto venca na grob pok. Francu Klemenču so poklonile sestri Kabačeve iz Maribora 2.000 din. Naslovno vlogo bo pela Vilma Bukovčeva, Scarpa pa Samo Smerkolj. Po zlogi 70 člana Uredbe o plačah delavcev gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ št. 18-57) vse delavce, katerim je prenehalo delovno razmerje, imajo na pravico do povračila plače nad plačo po tarifnem pravilniku podjetja, da se v roku treh mesecev od objave tega oglasa oglašijo pri njej in uveljavijo svojo pravico do plače nad plačo po tarifni postavki za 1. 1957.

ASP. KOLENDAR Sobota, 5. aprila: Vincenc. V četrtjek je diplomirala za inženirja kemije MIMI PERNEL iz Rožne doline. Cestnata Marija in Darinka. Na Pravni fakulteti je diplomirala Tajana KALUŽA iz Postojne. Cestnata. Ing. agronomije Peterlin Mirana. Ing. diplomirano iskreno čestitamo! NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUŽNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20-7. URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRIZNANIH VES DAN. Zdravstveni dom BEZIGRAD: dr. Naglas Marjan, Lavričeva 5-a, tel. 31-286. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-800. Zdravstveni dom CENTER: dr. Vrbica Milena, Komenskega 23, tel. 31-291. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-200. Za otroke do 7 let starosti kličite od 7-20 ure tel. 39-151. Zdravstveni dom VIČ: dr. Zavrnik Gorazd, Rimska c. 22, tel. 30-342. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-479. Nedeljska dežurna služba v ambulanti Mirje, Rimska c. 31, od 8. do 14. ure, tel. 21-797. Zdravstveni dom SISKI: dr. Pomkar Rafael, Celovška 25, tel. 20-748. Zdravstveni dom MOSTE: dr. Zavrnik Gorazd, Krekova 5, tel. 31-359. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 30-309. Zdravstveni dom RUDNIK: dr. Lobe Franc, Njegoševa 25, tel. 31-341. V odstotnosti zdravniška kličite tel. LM 20-900. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje. Zdravstveni dom LJUBLJANA CENTER: obveščate vse starše, da bo cepiljenje proti dani od 7. do 11. aprila za vse tiste otroke, ki so bili v mesecu marcu letos prvi cepljeni. Cepiljenje bo v Centralnem otroškem dispanzerju stare pravde 2. Obenem opozorjamo vse starše, katerih otroci so bili cepljeni proti dani v letu 1957 dvakrat, naj pridejo v tem času na tretje cepiljenje. Pred vsako jedjo ali po njej ste prišli misliti na svoj želedec, ki ga morda zdravite brezuspešno z različnimi zdravili. Najbrž pa se niste poskušali s prežvečenim in učinkovitim prirodnim zdravilom: rožgasič - DONAT - vreloem. Zahtevajte ga v trgovinah, pri Prehrani, Ekonomski in Mercatorju. Namesto venca na grob pok. Francu Klemenču so poklonile sestri Kabačeve iz Maribora 2.000 din. Naslovno vlogo bo pela Vilma Bukovčeva, Scarpa pa Samo Smerkolj. Po zlogi 70 člana Uredbe o plačah delavcev gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ št. 18-57) vse delavce, katerim je prenehalo delovno razmerje, imajo na pravico do povračila plače nad plačo po tarifnem pravilniku podjetja, da se v roku treh mesecev od objave tega oglasa oglašijo pri njej in uveljavijo svojo pravico do plače nad plačo po tarifni postavki za 1. 1957.

CEBELARJI POZOR! Specialne KRMILNE POGACE za pospešeni razvoj čebelnih družin razpoložljive tudi po povzetju - 1 kg 160 din. MEDUX, Ljubljana, Cigaletova 7-I. »FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zahtevaj »FLEX«, če hočeš kvalitetno idealno čisti masne madeže. Kolikor plačaš - toliko dobiš! Če hočeš prvovrstno masno kremo, potem zahtevaj ULTRAGRIN-sport kremo. ZA OTROSKO KOZO »Pour Vous« NAJHOLJŠA KREMA! GLEDALIŠKE NGVOSTI SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI Mestni dom. Sobota, 5. aprila ob 20: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Izven. Nedelja, 6. aprila ob 15:30: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. — Red Nedelja - popoldanski. — Vstopnice so tudi v prodaji. Ob 17:15: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. Četrtek, 10. aprila ob 20: Br. Nušič »Zalužje ostale«, veseloigra. Gostovanje v domu »Svoboda« - Zg. Siska. Opozorjamo na ponovitve zabavnih uspele Korenovi veseloigre »Ambasador«. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. DPD Svoboda-Vič ob 20: Tavčar »Pozna pomlad«, ljudska igra v 5 dej. Ponovitve. Opozorjamo, da bo v nedeljo, 6. aprila, ob 19:30 uprizorila Opera Celovška balet »Lobodie lezera«. Prvotno napovedana predstava »Večni mornar« je zaradi bolezni v ansamblu za 6. aprila odpovedana. Zaradi bolezni v ansamblu bo tudi v nedeljo, 6. aprila, odpovedana predstava »Večni mornar«.

CEBELARJI POZOR! Specialne KRMILNE POGACE za pospešeni razvoj čebelnih družin razpoložljive tudi po povzetju - 1 kg 160 din. MEDUX, Ljubljana, Cigaletova 7-I. »FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zahtevaj »FLEX«, če hočeš kvalitetno idealno čisti masne madeže. Kolikor plačaš - toliko dobiš! Če hočeš prvovrstno masno kremo, potem zahtevaj ULTRAGRIN-sport kremo. ZA OTROSKO KOZO »Pour Vous« NAJHOLJŠA KREMA! GLEDALIŠKE NGVOSTI SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI Mestni dom. Sobota, 5. aprila ob 20: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Izven. Nedelja, 6. aprila ob 15:30: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. — Red Nedelja - popoldanski. — Vstopnice so tudi v prodaji. Ob 17:15: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. Četrtek, 10. aprila ob 20: Br. Nušič »Zalužje ostale«, veseloigra. Gostovanje v domu »Svoboda« - Zg. Siska. Opozorjamo na ponovitve zabavnih uspele Korenovi veseloigre »Ambasador«. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. DPD Svoboda-Vič ob 20: Tavčar »Pozna pomlad«, ljudska igra v 5 dej. Ponovitve. Opozorjamo, da bo v nedeljo, 6. aprila, ob 19:30 uprizorila Opera Celovška balet »Lobodie lezera«. Prvotno napovedana predstava »Večni mornar« je zaradi bolezni v ansamblu za 6. aprila odpovedana. Zaradi bolezni v ansamblu bo tudi v nedeljo, 6. aprila, odpovedana predstava »Večni mornar«.

CEBELARJI POZOR! Specialne KRMILNE POGACE za pospešeni razvoj čebelnih družin razpoložljive tudi po povzetju - 1 kg 160 din. MEDUX, Ljubljana, Cigaletova 7-I. »FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zahtevaj »FLEX«, če hočeš kvalitetno idealno čisti masne madeže. Kolikor plačaš - toliko dobiš! Če hočeš prvovrstno masno kremo, potem zahtevaj ULTRAGRIN-sport kremo. ZA OTROSKO KOZO »Pour Vous« NAJHOLJŠA KREMA! GLEDALIŠKE NGVOSTI SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI Mestni dom. Sobota, 5. aprila ob 20: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Izven. Nedelja, 6. aprila ob 15:30: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. — Red Nedelja - popoldanski. — Vstopnice so tudi v prodaji. Ob 17:15: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. Četrtek, 10. aprila ob 20: Br. Nušič »Zalužje ostale«, veseloigra. Gostovanje v domu »Svoboda« - Zg. Siska. Opozorjamo na ponovitve zabavnih uspele Korenovi veseloigre »Ambasador«. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. DPD Svoboda-Vič ob 20: Tavčar »Pozna pomlad«, ljudska igra v 5 dej. Ponovitve. Opozorjamo, da bo v nedeljo, 6. aprila, ob 19:30 uprizorila Opera Celovška balet »Lobodie lezera«. Prvotno napovedana predstava »Večni mornar« je zaradi bolezni v ansamblu za 6. aprila odpovedana. Zaradi bolezni v ansamblu bo tudi v nedeljo, 6. aprila, odpovedana predstava »Večni mornar«.

CEBELARJI POZOR! Specialne KRMILNE POGACE za pospešeni razvoj čebelnih družin razpoložljive tudi po povzetju - 1 kg 160 din. MEDUX, Ljubljana, Cigaletova 7-I. »FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zahtevaj »FLEX«, če hočeš kvalitetno idealno čisti masne madeže. Kolikor plačaš - toliko dobiš! Če hočeš prvovrstno masno kremo, potem zahtevaj ULTRAGRIN-sport kremo. ZA OTROSKO KOZO »Pour Vous« NAJHOLJŠA KREMA! GLEDALIŠKE NGVOSTI SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI Mestni dom. Sobota, 5. aprila ob 20: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Izven. Nedelja, 6. aprila ob 15:30: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. — Red Nedelja - popoldanski. — Vstopnice so tudi v prodaji. Ob 17:15: A. Koren »Ambasador«, veseloigra. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. Četrtek, 10. aprila ob 20: Br. Nušič »Zalužje ostale«, veseloigra. Gostovanje v domu »Svoboda« - Zg. Siska. Opozorjamo na ponovitve zabavnih uspele Korenovi veseloigre »Ambasador«. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-800. DPD Svoboda-Vič ob 20: Tavčar »Pozna pomlad«, ljudska igra v 5 dej. Ponovitve. Opozorjamo, da bo v nedeljo, 6. aprila, ob 19:30 uprizorila Opera Celovška balet »Lobodie lezera«. Prvotno napovedana predstava »Večni mornar« je zaradi bolezni v ansamblu za 6. aprila odpovedana. Zaradi bolezni v ansamblu bo tudi v nedeljo, 6. aprila, odpovedana predstava »Večni mornar«.

KONCERTI

Koncertni nastop absolventov Srednje glasbene šole in orkestra Radia bo dne 5. aprila v veliki dvorani Slovenske filharmonije. Nastopijo: Viljem Kocman, flavta; T. Iber, končnik za flavto; Franjo Brezar ml., oboa; A. Klughardt, koncertino za obojo; Pavle Skabar, viola; O. Gerster, koncertino za violo; Ciril Skerjanc, violončelo; R. Wagner, šlagerinova idila L. Boccherini, koncert za violončelo, Dirigent Bogo Leskovic.

PREDAVANJA

Društvo Meteorologov Slovenije vabi na predavanje dipl. met. Zilnik Lada: O spremembi vetrov v višini, ki bo v ponedeljek, 7. IV, ob 17 ur, v Meteorološkem inštitutu Univerze na L. državnim nazivju.

RAZPIS

Upravni odbor socialnega zavoda Dijaški dom v Kranju razpisuje delovna mesta administrativnih in gospodarskih glavnih kuharic. Pogoji za administrativno: srednja ali administrativna; srednja ali administrativna šola; za gospodarsko: kvalifikacija kuharice z večletno prakso. Nastop službe takoj. Ponudbe pošiljate Dijaškemu domu Kranj.

RAZPIS

Na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ št. 52-58) razpisuje Komisija za razpis mest direktorja Občinskega ljudskega odbora Lešja.

DIREKTORJA tovarne stroji Majšperk

Kandidat za to delovno mesto mora imeti naslednje izobrazbo, oziroma strokovno kvalifikacijo: višjo strokovno izobrazbo (teknološko in/ali pravo in kemijo) ali stroki ali ekonomsko-komercialni, od tega najmanj 5 let v stroki tega ali sorodnega podjetja, ali srednjo strokovno izobrazbo (srednja tehnična šola ali srednja ekonomska šola) in 15 let prakse v kemični ali ekonomsko-komercialni stroki oziroma najmanj 8 let v tem ali sorodnem podjetju in z dobro politično preteklostjo. Plača po tarifnem pravilniku. Kolkovane prošnje z življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi ter praktični in najmanj 5 let v tem ali sorodnem podjetju vložite pri Občinskem ljudskem odboru Lešja, pošta Majšperk. Cas za vložitev prošnje je do 15. aprila 1958.

RADIO

SPORED ZA SOBOTO Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55. 5.00 - 8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30 do 6.40 Reklame: 6.40-6.45 Naš tednik: 6.45-6.50 Melodije: 6.50-7.00. Napetosti: 7.00-7.15. Poslušajmo Ljubljanski vokalni oktet (Tam zunaj je sneg - Zimski večer - Marec v Snužičke - Misi! - Spomin na zimski večer). Samo en evro: 7.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitve): Poje z nami: 9.30 Radi bi vam ustrezilo: 9.30-9.45. Vredni zvoki: 9.45-10.00. Dopoldanski koncert: 11.00. Pionirski tednik: 11.15. Domači zvočki izpod zelenega Pohorja: 12.00. Opoldanski operni spored: 12.30. Kmetijski nasveti - Vel. Vlado Gregorovič: Garje pri prašičkih: 12.40. Internacionalne koronacije: 13.15. Melodije za prijetno razpoloženje: 14.20. Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 14.35. Oddaja za naša izseljence: 23.00-23.15 in 23.30-23.45. Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM

(na valov 98,9 in 98,9 MHz) 14.00 Zabavna glasba; 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila; 15.25-16.00 Felix Mendelssohn: 3. simfonija »Sikotska«.

UMRLI

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi JOZE MUREN župnik v Avstriji. Zalužje sestri in ostali sorodniki. Ljubljana, Ptuj, Novo mesto.

ENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ MOŽ, SIN, BRAT

JOSIP VIDACIC Pogreb dragega in nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 5. IV. 1958, ob 15.30 uri v mestni mrliški vežnici na Žalah. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Zalužje: žena Terezija, stariji bratje in sestri ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Cerkvensko brdo, Crešnjevca, 4. aprila 1958.

MARIBOR

RADIO 5.00-8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 8.00-8.05 Domače vesti; 8.15-8.35 Plesne popevke izvajajo Marjana Borec, kvartet Savina; 8.35-8.55 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 14.35-15.00 Zeleni ste - pešuhajtel; 15.00-17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 17.00-17.10

UPORABLJAJTE

»Gledis lastilo za obroč« ODLIČNE KVALIFETE

MALI OGLASI

SLIKE ZA LEGITIMACIJE izdelala najhitreje FOTO HOLYNSKI, Cenkrjeva 8. Fotografija se pripravlja za vsa fotografiska dela v ateleju in na terenu. Fotografiramo povsod, kjerkoli želite. Telefon 2349-2. STROJNE TEHNIKE, soferji C in D kategorije, ključavničarje, strugarje, kleparje, karoseriste, avtomehanike, kvalificirane in visoko kvalificirane mizarje ter mlažje delavce za priučetev v zgoraj navedene poklice z odsluženim vojaškim rokom sprejememo, posebno zahtevamo: Upravitelj: Električna cestna železnica, Ljubljana, Celovška c. 164 - Remiza. R 956-1. UPOKOJENCI, POZOR! Sportno društvo Olympia razpisuje mesto oskrbnika gručišča pod cerkovnim gradom. Interesenti, ki se žele honorarno zaposliti, naj se zglasijo v ponedeljek, 7. aprila, v pisarni za izdajo in prijavo košarskega kluba Olympia, Ljubljana, Gradišče 3. 6913-1. RAČUNOVODJO za honorarno zaposlitev približno za 4 mesece sprejemo po dogovoru podjetje »Unitas«, Ljubljana, Celovška 224. Pismeno prigrislate z navedbo službovanja vložite takoj. 6850-1.

RAZPIS

Upravni odbor socialnega zavoda Dijaški dom v Kranju razpisuje delovna mesta administrativnih in gospodarskih glavnih kuharic. Pogoji za administrativno: srednja ali administrativna; srednja ali administrativna šola; za gospodarsko: kvalifikacija kuharice z večletno prakso. Nastop službe takoj. Ponudbe pošiljate Dijaškemu domu Kranj.

RAZPIS

Upravni odbor socialnega zavoda Dijaški dom v Kranju razpisuje delovna mesta administrativnih in gospodarskih glavnih kuharic. Pogoji za administrativno: srednja ali administrativna; srednja ali administrativna šola; za gospodarsko: kvalifikacija kuharice z večletno prakso. Nastop službe takoj. Ponudbe pošiljate Dijaškemu domu Kranj.

RAZPIS

Na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ št. 52-58) razpisuje Komisija za razpis mest direktorja Občinskega ljudskega odbora Lešja.

DIREKTORJA tovarne stroji Majšperk

Kandidat za to delovno mesto mora imeti naslednje izobrazbo, oziroma strokovno kvalifikacijo: višjo strokovno izobrazbo (teknološko in/ali pravo in kemijo) ali stroki ali ekonomsko-komercialni, od tega najmanj 5 let v stroki tega ali sorodnega podjetja, ali srednjo strokovno izobrazbo (srednja tehnična šola ali srednja ekonomska šola) in 15 let prakse v kemični ali ekonomsko-komercialni stroki oziroma najmanj 8 let v tem ali sorodnem podjetju in z dobro politično preteklostjo. Plača po tarifnem pravilniku. Kolkovane prošnje z življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi ter praktični in najmanj 5 let v tem ali sorodnem podjetju vložite pri Občinskem ljudskem odboru Lešja, pošta Majšperk. Cas za vložitev prošnje je do 15. aprila 1958.

RADIO

SPORED ZA SOBOTO Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55. 5.00 - 8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30 do 6.40 Reklame: 6.40-6.45 Naš tednik: 6.45-6.50 Melodije: 6.50-7.00. Napetosti: 7.00-7.15. Poslušajmo Ljubljanski vokalni oktet (Tam zunaj je sneg - Zimski večer - Marec v Snužičke - Misi! - Spomin na zimski večer). Samo en evro: 7.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitve): Poje z nami: 9.30 Radi bi vam ustrezilo: 9.30-9.45. Vredni zvoki: 9.45-10.00. Dopoldanski koncert: 11.00. Pionirski tednik: 11.15. Domači zvočki izpod zelenega Pohorja: 12.00. Opoldanski operni spored: 12.30. Kmetijski nasveti - Vel. Vlado Gregorovič: Garje pri prašičkih: 12.40. Internacionalne koronacije: 13.15. Melodije za prijetno razpoloženje: 14.20. Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 14.35. Oddaja za naša izseljence: 23.00-23.15 in 23.30-23.45. Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM

(na valov 98,9 in 98,9 MHz) 14.00 Zabavna glasba; 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila; 15.25-16.00 Felix Mendelssohn: 3. simfonija »Sikotska«.

UMRLI

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi JOZE MUREN župnik v Avstriji. Zalužje sestri in ostali sorodniki. Ljubljana, Ptuj, Novo mesto.

ENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ MOŽ, SIN, BRAT

JOSIP VIDACIC Pogreb dragega in nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 5. IV. 1958, ob 15.30 uri v mestni mrliški vežnici na Žalah. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Zalužje: žena Terezija, stariji bratje in sestri ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Cerkvensko brdo, Crešnjevca, 4. aprila 1958.

MARIBOR

RADIO 5.00-8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 8.00-8.05 Domače vesti; 8.15-8.35 Plesne popevke izvajajo Marjana Borec, kvartet Savina; 8.35-8.55 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 14.35-15.00 Zeleni ste - pešuhajtel; 15.00-17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 17.00-17.10

UPORABLJAJTE

»Gledis lastilo za obroč« ODLIČNE KVALIFETE

DELAVCA SPREJMEM

Kovinska delavnica Otrepec, Roška c. 1. NEOPREMLJENO SOBO isčem. Dam visoko nagrado. Ponudbe pod »Cimpreje« v ogl. odd. 1958-9.

OPREMLJENO SOBO

ali kabinet isčem proti visoki nagradi. Ponudbe pod »A-15« v ogl. odd. 1958-9.

VELIKO STANOVANJE

v Ljubljani isčem. Dam visoko nagrado. Dopolni, Belo Poljanska 6, Ljubljana. 6820-9.

STANOVANJE

potrebujem. Grem za sestanovalek ali pomagam pri delu. Ponudbe v ogl. odd. »Postena«. 6815-9.

STANOVANJE

in hrano nudim za pomoč v gospodinjstvu popoldne. Prednost imajo gospodinjke pomočnice. Naslov v ogl. odd. 6956-1.

STANOVANJE

in hrano nudim za pomoč v gospodinjstvu popoldne. Prednost imajo gospodinjke pomočnice. Naslov v ogl. odd. 6956-1.

SEBNI AVTO

vzajem v najem za cca 5 tednov. Pogoji po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 6720-8.

SKROMNO SOBO

isče štivila v Sisk. ali Sentvidu. Za ulazno šiva. Ponudbe pod »Skromna soba« v ogl. odd. 6940-9.

FAKULTETA

in KNJIGOVODJO sprejemamo takoj v službo ali po dogovoru. Ponudbe pošiljate v ogl. odd. pod »Podjetje v Ljubljani«. 6986-1.

UKV ANTENO

ovozeno s kablom, kompletno otroško posteljo in divan prodam. Poljanska cesta 15-IV. stopnišče, Dražič. 7010-4.

SERTNI VOZICEK

inozemski, plietan, prodam. Peši, Tržaška 7. 7063-4.

AVTOMOBILSKO POKROVICO

benzinsko ključavnico »Hama« št. 221 sem izpustil od Dolanjske ceste do Tomačeveje. Najdite jo prosim naj jo vrne proti nagradi. Naslov v ogl. odd. 7011-4.

VLJUBNI MEN

dam takoj v najem. Rožman Franc, Mengoš. 6777-8.

PEKOVSKEGA POMOČNIKA

samskega sprejemamo takoj ali s 15. aprilom, hrana in stanovanje v hiši. Naslov v podr. SP v Trbovljah. SAMOSTOJNEGA PREKAJEVALCA sprejemo takoj v službo Rog Trbovlje. 6799-1.

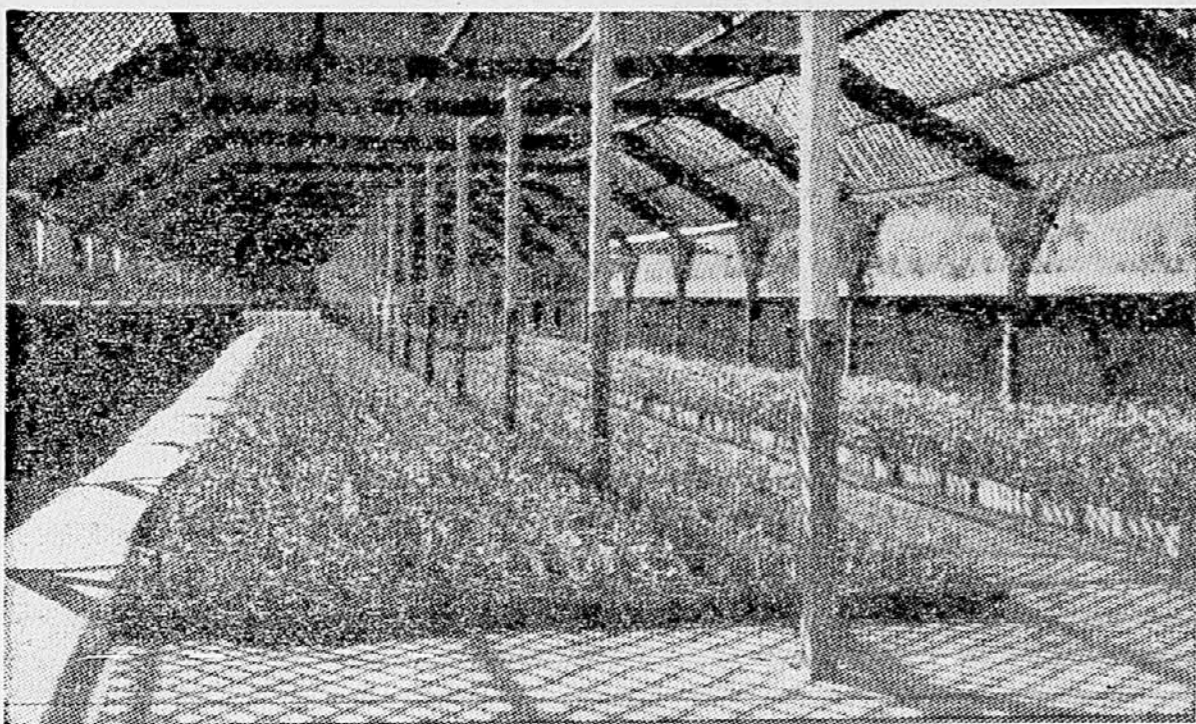
AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

Rog. Slatina potrebuje železostrojarja po možnosti verziarja v avtomobilski stroki. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. V poštev pridejo mešički z odsluženim vojaškim rokom. R 671-1.

MOSKE IN ZENSKO

sprejemamo za sprejemniško službo. Pogoji: najmanj št. razredov osnovne šole in stanovanje v Ljubljani. Moški morajo imeti odslužen vojaški rok, ženske pa morajo biti stare najmanj 15 let. Pošljite pismene ponudbe ali se osebno zglasite pri podjetju Električna cestna železnica v Ljubljani, Celovška 164. R 676-1.

MEZDNEGA KNJIGOVODJO

Ena izmed topih gred največje vrtnarije v Čilu kjer vzgojijo vsako leto na deset tisoče sadik za pogozdovanje tropskih dežel in tisoče tropskih okrasnih rastlin in lončih.

PETNAJST LET — VELIKA DOBA NAPREDKA

Malo razdobje je prineslo človeštvu toliko napredka kakor zadnjih petnajst let. Na prvem mestu naj omenimo satelite. Četrtega oktobra 1957 je postal človek v vesolje prvo telo in tako prvi prestopil rob vesolja. Osvobodil se je težnosti Zemlje. Prva umetni spremljevalec našega planeta je posredoval geofizikalne podatke. Tretjega novembra je vzletel drugi satelit, o legendarnem Lajko. Znanstveniki dobili nove podatke o vzpostavitvi kozmičnih žarkov v velikih višinah, o smerih radijskih valov, ki prihajajo do Zemlje, več vemo o meteoritih in atmosferi, o temperaturi in pritisku, o tokovih itd. Avtomatične naprave v sputniku I in II so dale podatke, ki so znanstvenikom dostajali manjkali. Naposled so izstrelili prvega februarja še ameriški satelit »Explorer«. V doglednem času bodo zgradili prvo vesoljsko ladjo, ki bo prejemala gorivo z reletnih tankerskih postaj. Smer njihove poti bodo kontrolirali radarji. Upravljaj jih bodo elektronski možgani. Z njimi bodo odpravljali prv. ljudje na Mesece.

Znanost prodira tudi na področje podaljšanja človeškega življenja. Na prvem mestu je iznajdba penicilina. V zadnjih letih je rešil antibiotiki življenje milijonom ljudi, ali jim

utrdil zdravje. Izpopolnitev vakuine proti otroški paralizi uspešno zatira eno najstrašnejših boleznih vseh časov. Omeniti je treba tudi psihiatrična zdravila. Ena najnovejših je pomirjevalno sredstvo, ki vrača živčno razkrojene ljudi v normalno življenje.

V tehniki so ljudje dosegli

nimó samo še to, da imamo stroje, ki prevajajo tekste in da so celo konstruirali stroj, ki komponira. Radar so uporabljali že v začetku druge svetovne vojne. Danes je potreben tako ladjam kot letalom, da lahko potujejo skozi burje in meglo, česar ne bi bilo brez te velike iznajdbe. Nemogoče je

NOV NAČIN GRADNJE — PRAVA IGRAČA

Nemškemu arhitektu prof. Paulu Kentschu je prišlo na misel, da bi gradil stavbe na nov način, s paralelo-pipedi, ki se dobro vklapljajo ter imajo dovolj trdne in evrste sklepe, da pri konstrukciji stropov in strehe niso potrebni podporniki. Bloki so lahko iz betona, plastične mase ali stekla ter v različnih barvah. Za tipizirane hiše bo tovarna pošiljala kar oštevilčene bloke, ki jih bo mogoče sestaviti, ne da bi postavljali še odre. Kdor bo želel imeti hišo posebnega tipa, ne bo potreboval arhitekta. Tovarna mu bo poslala škatlo z vzorci v zmanjšanem merilu, tako da bo mogel sam sestaviti maketo. To bo poslal tovarni, nato pa bo prejel prave bloke. Ker so bloki vodil, jih je mogoče sestavljati brez posebnih dvigalnih naprav. Kaže, da si bo lahko vsak sam postavil hišo brez inženirja, arhitekta, gradbenega podjetja in zidarjev.

reči, kakšna odkritja nas bodo še presenetila v prihodnosti, lahko pa upravičeno trdimo, da se napredek znanosti ne bo ustavil, marveč se bo razvijal s pospešeno naglico.

Ciklotroni v vesolju

V ozvezdju Bika je meglenica, ki so jo zaradi značilne oblike imenovali Rakovica. Po poročilih kitajskih astronomov je leta 1054 razpadla zvezda Supernova. Njeni ostanki sestavljajo meglenico. Ta oddaja polarizirano svetlobo, kar pomeni, da se v meglenici gibljejo elektroni s skoraj svetlobno hitrostjo. Razpršeni ostanki zvezde delujejo na elektrone kot pospeševalniki, ki jih poznamo pri jedrskih reakcijah; to so ciklotroni.

— Gospodična, sodim, da je moja dolžnost, da vam povem, da se je zdravnik odselil že pred 14 dnevi. Jaz sem advokat! —

Mesto, ki je doživelo največ bitk

V Angliji je pred leti izšla Svetovna enciklopedija mest. V njej piše, da je Beograd mesto, ki je doživelo v boju za obstaj-

nek in svobodo največ bitk. Zaradi tega je dobil največ simboličnih imen. Od svojega nastanka pa do danes je doživelo 114 velikih bitk na okoliših svoje trdnjave, kjer je izgubilo življenje več kot 6 milijonov ljudi. Mesto je imelo doslej blizu 30 različnih imen, med njimi so nekatera zelo simbolična. Turki so mu rekli Breg premišljevanja, Breg borbe in slave. Dom vojna. Madžari so mu dali ime Dom svobode.

Uran v Antarktiki

Dr. Tatsuo Tachimi, član japonske znanstvene antarktične ekspedicije, poroča, da je našel v Antarktiki uranovo rudo. Ležišče je približno 80 km južno od otoka Ongul.

Izumiranje zaradi smeha

Pleme Forie sredi Nove Gvineje šteje 10.000 duš. Se do nedavna so bili prebivalci ljudozercer. Avstralski zdravniki so pri njih odkrili doslej neznan bolezen, ki jo domačini imenujejo »kuru«. Bolnik se začne tresiti in spotikati, nato ne more več stati, ker mu odpovejo noge. Najmanjši povod zadostuje za nezadržan smeh. Tak bolnik umre najkasneje v enem letu. Zdravniki domnevaajo, da se je bolezen »kuru« pojavila šele pred kakimi dvajsetimi leti. Čeprav žive v istih krajih tudi druga plemena, je ta bolezen razširjena le med Foriejci. Raziskave so pokazale velike razkrojvalne spremembe v možganih, za katere pa še niso dognali vzroka.

V 12. stol. so Madžari popolnoma razdejali beograjsko trdnjavo. Prenesli so ogromno kamnitih zgradb Kalemegdana v Zemun in tam zgradili novo trdnjavo. Ko so kasneje osvobodili Zemun Bizantinci, so prepeljali ves gradbeni material nazaj na Kalemegdanski greben in tam ponovno postavili staro utrdbo.

Osemletni Patrick Eagen iz mesta Murfreesboro (Tennessee, ZDA) je gotovo najmlajši radioamater na svetu. Prav dobro se spozna na skrivnosti kratkih valov in tako kar sam vzdržuje, popravlja in spreminja svoj radijski oddajnik in sprejemnik. Ravno tako zna sam popraviti tudi televizijski aparat.

39 let nespečnosti

V mestu Eskilstun na Švedskem živi 71-letni Oscar Ericson, ki že več kot 39 let ni zasnil očesa. Nespečnost je prišla kot posledica španske gripe, katero je prebolel v začetku leta 1919. To, da ni mogel spati in da ni čutil potrebe po spanju, ga je spodbudilo, da vztraja. Jemal je različna uspalvalna sredstva, a brez uspeha. Ko so mu leta 1936 operirali slepič, se je Ericson na splošno presenečenje zdravnikov zbudil iz naroke sredi operacije.

Največja Ericsonova težava so dolge noči. Seveda mora tudi on leči in si odpočiti. Nekaj časa bere, potem ušame luč, pa jo znova prižge in znova začne brati. Vsekakor je srečen, ko pride zora in se noč umakne belemu dnevju.

Načrti sovjetskih inženirjev

Poročilih moskovskega radia proučujejo tamkajšnji inženirji načrt za gradnjo predora pod Kaspijskim morjem. Tako bi zmanjšali razdaljo med Kazakstanom in Transkavkazijo za približno 1600 km. Pod Himalajskim pogorjem nameravajo zgraditi tudi predor za železniški promet, ki bo vezal Sovjetsko zvezo z Indijo.

Od vsepovsod

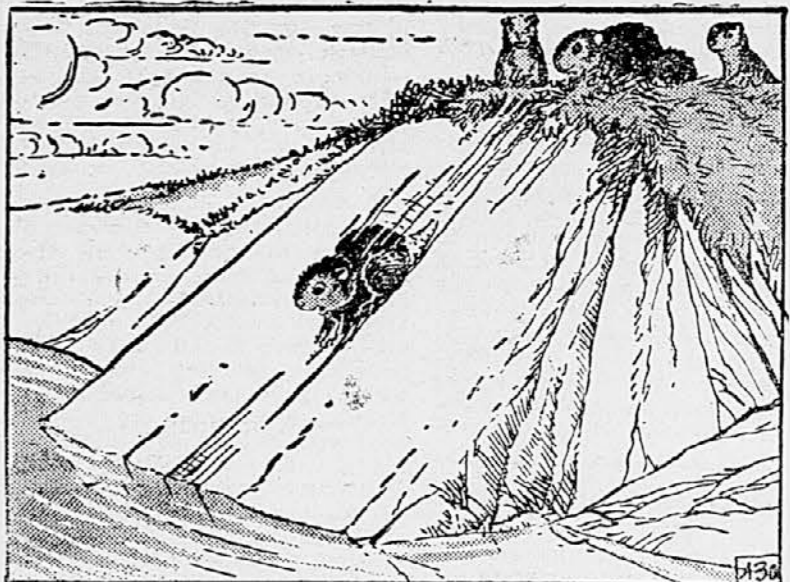
BEAUFORT — Quebec — Britanski filozof Bertrand Russel je pozval znanstvenike, naj svojo »ustvarjalno inteligenco« usmerijo v boj za zmanjšanje nevarnosti nuklearne katastrofe. Russelov poziv 30 biologom, fizikom, genetikom in nuklearnim znanstvenikom, ki so se tu zbrali je izročil Nobelov nagradjenec dr. Powell. V poslanici je rečeno, da ljudje sedaj obseg nevarnosti splošne vojne in poskusnih nuklearnih eksplozij bolje razumejo, čeprav še niso podrobno ocenjene. Russel pravi, da je naloga znanstvenikov prispevati k zmanjšanju teh nevarnosti in pomagati pri reševanju mednarodnih problemov.

NIKOZIJA — Neznano so v četrtki zvečer streljali na tri ciprske Grke v mestu Eksometoč 20 km vzhodno od Nikozije. Ranjene Grke so prepeljali v bolnišnico.

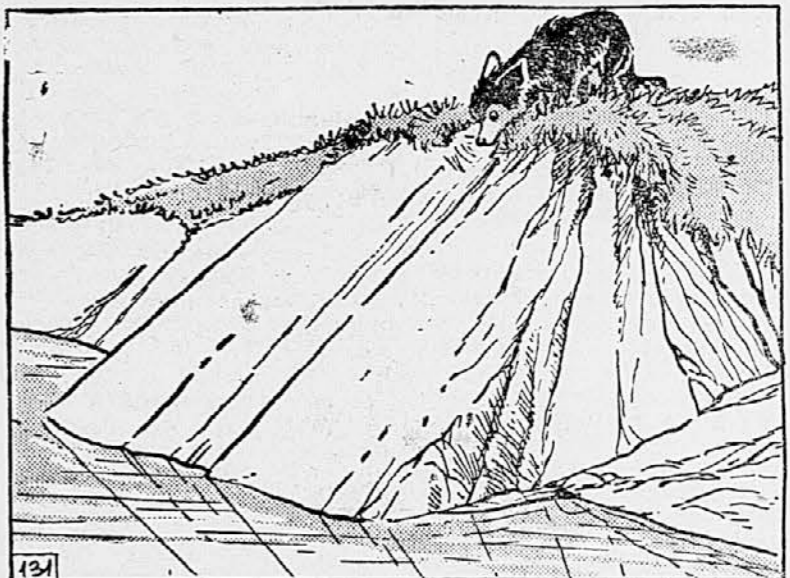
SAUTIAGO DE CHILE — V bližini postaje, ki je 100 km oddaljena od Santiaga, je v četrtki zvečer iztril potniški vlak. Po prvih podatkih so bile pri tej nesreči tri smrtno žrtve, ranjenih pa je bilo 57 potnikov. Čilske oblasti so poslale takoj prvo pomoč na kraj nesreče.

J.O. CURWOOD BAREE

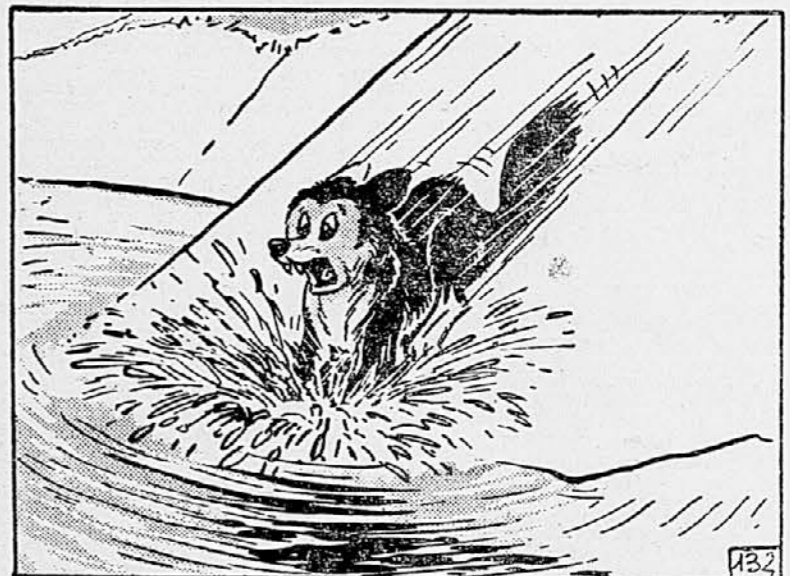
RIŠE: MIKI MUSTER

130. No, pa vse te igre bi Baree še razumel in tudi sprjaznil bi se z njimi. Najljubša Umiskova zabava pa mu je bila prav zares nerazumljiva. Na bregu je bila strmina, kakih dvestaj korakov iznad vode. Spuščala se je do gladine v gladki stezi, ki je bila Umiskovo drsališče. Spelzal je na vrh, potem pa sedel na rep in — švrk — pljusnil v vodo.

131. Kar po deset mladih bobrov se je včasih gnetlo na tem toboganu. In včasih se je tudi kakšen starejši bobor spustil po njem. To mora Baree raziskati! Tako se je nekega dne napolnil na vrh strmine in začel radovedno vohljati. Pri tem pa ga je zaneslo predaleč. Noge so mu spodrsnile in s prestrašenim laježem je zdrsel po strmini v vodo.

132. Drugič v življenju se je moral Baree obupno boriti z mokrim elementom. Ko je na pol zaduščen vendarle prigrizil iz udirljivega se blata na trdni breg in utrujen legel, si je ustvaril o zabavah mladih bobrov popolnoma uničujočo sodb. In vendar mu je prav ta zanj neprijetni dogodek pomagal. Umisko ga je razumel kot znak prijateljstva!

Ko sta se vrnila v dvorano, je Swiecki ravno vstajal od mize. Ropot, ki so ga delali z odmikanjem stolov, se je pomešal s splošnim hrupom. Ob straneh dvorane so nastajale skupne glasno razgovarajočih se ljudi. Za zdaj ni še nihče odhajal. Weychert in Pawlicka sta pristopila k viceministru. »Razhod?« je vprašal Weychert. Swiecki je zehnil. »Dosti je teh dobrot. Nadolgočasil sem se kakor mops.« »Tudi jaz,« je pritrdil Weychert. »A ti kaj veš, kaj se je zgodilo Podgórskemu?« Podgórski je stal na drugi strani mize in se razgovarjal z Wrono. »Zakaj?« je ravnodušno vprašal Swiecki. »Ves čas ni spregovoril niti besedice...« Swiecki je skomignil. »Nič ne vem. Nemara je je trebuh bolel? Zato je pa moj sosed na levi govoril veliko preveč.« »Wrona?« »Saj. A kako misliš,« je prijel Weycherta za podpazduho, »kako je tole vse skupaj uspelo, dobro?« »Imenitno!« »Kaj niso v zdravnicah preveč govorili o meni?« »A to te skrbi? O kom pa naj bi govorili?« Swiecki se je zasmejal. »Ne pretiravajmo, navsezadnje je tale Szczuka vendarle nekdo.« »Menda. Toda prihodnost pripada novim ljudem.« »To je druga reč. Kje pa je?« »Szczuka? Razgovarja se s starim Kalickim.« Kalicki in Szczuka sta stala v ozadju dvorane in molče kadila cigarete. Srečanje, ki sta ga bila ganjeno pričakovala, jima ni dalo ničesar razen obojestranskega razočaranja. To sta

čutila obadva in oba sta vedela, da ju je kratko srečanje, prvo po mnogo letih, oddaljilo za zmeraj in odprlo med njima nepremostljiv prepad. Ničesar več si nista imela povedati. Szczuka je pogledal na uro. Oni je to opazil. »Koliko je?« »Polnoč bo kmalu. Treba bo iti. A daleč stanuješ?« »Ne. Sicer pa me bo peljal neki avto.« »Tako na svidenje. Drži se.« »Pa ti tudi.« Malo nerodno sta si stisnila roke, izogibajoč se pogledu iz oči v oči. Kalicki je še trenutek stal, kakor bi hotel nekaj povedati. Vendar ni rekel ničesar, samo vzravnal se je, pokimal in počasi odšel proti izhodu. Szczuka ga je spremljal z očmi, dokler ni izgubil. In šele tedaj se je zavedel, da ob slovesu nobeden ni niti z besedico omenil za v terek dogovorjenega sestanka. Tem bolje — je pomislil. Kristina se je zganila. Začutil je njene lase na licu. »Misliš sem, da spiš,« je rekel tiho. »Ne.« Dvignil se je na komolce. Oči je imela odprte. Bile so večje kakor pri svetlobi. Vlažne in tople. Njeni lasje so s svojim nežnim, zlatenim leskom razsvetljevali temo. Ležala je tako tiho, kakor bi sploh ne dihala. Tudi Matej se ni ganil. Za trenutek se mu je vse to zadelo skorajda neresnično. Ta tema izven časa in prostora. Tišina. Mir, ki je imel v sebi neobsežno širino sna. Prodorno prosojnost sna. Zvezdnato nebo v ozadju. A predvsem to telo, ki ga je objemal. V temi je lahko zagnal njegove slabotne obrise. Imel ga je prej, kakor ga je utegnil spoznati. Toda ni mu bilo tuje. Bilo je podobno mehkeemu in nepremičnemu valu svetlobe in sence. Zadostovala bi ena sama kretanja roke, pa bi z dlanjo

začutil gladkost kože in tej kakor iz sna zbudeni svetlobi in senci vrnil njeno živo, telesno obliko. Toda ni napravil te kretanje. Popolnost tega trenutka ga je navdajala s takšnim velikim mirom, kakršnega doslej ni mogel ne slutiti ne si ga vsaj približno zamisliti. Z mnogimi dekletji je ležal tako kakor zdaj se to. Toda vse te lahke dogodivščine so bile na hitro ukradene med drugimi važnejšimi zadevami. Trajale so kratko in niso zapuščale skoraj nikakih spominov. Bile so prostaške, nasilne in neučakane, končevale so se hkrati z utešitvijo čutnosti. Tu ni bilo konca. Ni mislil nanj. Ni mu bilo treba misliti nanj. Ničesar ni želel razen tega, kar je bilo sedaj. Ni bilo ne večerajšnega ne jutrišnjega dneva. Ob prsih je čutil enakomerno bitje Kristininega srca. Ves je prislunil temu nevidnemu utripanju. Nazadnje ni več vedel, kje bije srce: v njem ali v njej. Nenadoma ga je prevzela velika, sapo jemljouča nežnost, neznan ganjenost. Za hip je pomislil, da bi moral vse to, kar v tem trenutku čuti in doživlja, izraziti — nekako izpovedati. Toda v sebi ni našel besed za to. Samo sklonil se je nad Kristino in počasi, zelo nežno, kakor bi se bal zmotiti mir in tišino, začel poljubljati njene lase, senca, lica. Doslej ni poljubljati tako še nobenega dekleta. Niti mislil si ni, da je mogoče tako poljubljati. In nenadoma ga je obšel čudovit občutek, da v teh poljubih, v lastnih ustnicah, ki jih je želel napraviti lažje od zraka, nahaja v temi ne samo Kristino, marveč tudi samega sebe. Hotel je zašepetati: ljubica, najdražja moja... a tega mu ni dovolil občutek stramu. Kristina je prav tako molčala. Oči je imela odprte. Bila je zamišljena, videti je bilo, da je z mislimi nekje drugje. Gledala je v temo nad seboj. Na kaj neki je mislila? Kaj je ta hip čutila? Matej jo je močneje objel. »Si trudna?«